

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As egyesületi irodás feltételei alati

Kiadásért felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.

Feladás szerkesztő: Buday Barna.

Társaság szerkesztő: Rothmeyer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Ühöl-ut 25. szám. Telefon: József 99-82.

OMGE tagsági díj egy évre 1600 korona, alkalmazottaknak 400 korona.

Előfizetési árak július-szeptemberi negyedévre:

OMGE tagoknak ———— 1000 K. előfizetőknek ———— 1800 K.

Egyes szám ára 100 korona.

Külföldre a fenti árak kétszerese.

Előfizetést csak a naptári negyedévek szerint fogad el a kiadóhivatal.

TARTALOM:

Zürich és a magyar termés.
Két törvényjavaslat.
A sortrágyázás kérdése.
Trágyakezelés kombinált alkalmazással trágyatelep nélkül. (Györgyey Adolf dr.)
Nemesített repcék termelésének előnyei a régi repce-fajtával szemben. (Günther Imre.)
Levélsekrety. A gazdaközönség köréből.
Többtermelés és szaktudás. (Legány Ödön.)
Vegyes közlemények.
Tőzsde, Kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

Egyről-másról.

(Zürich és a magyar termés. — Két törvényjavaslat. — A sortrágyázás kérdése.)

Zürich és a magyar termés.

A magyar korona elérkezett, a zürichi jegyzés szerint, mélypontjához, 0'03¹/₂-hez ugyanakkor, midőn a földművelésügyi miniszter hivatalos termésmegjelölése arról számol be, hogy a magyar róna és a dunántúli termékeny dombok nem remélt jó eredménnyel fizették a magyar gazda szorgalmát és törekvését. Eppen az ellenkezője történt tehát annak, mint amit józanul bekövetkezendőnek kellett volna tartanunk, mert nyilvánvaló, hogyha nemzeti vagyonunk a mezőgazdasági termények nagyobb tömegével gyarapodott, koronánk értékének is, ha nem is javulni, de legalább is állandósulni kellett volna.

Miután ez nem következett be, hibáknak kell lenni, amelyek a logikus következtetés valóra válását megakadályozták. Ezek a hibák lehetnek többfélék, de mindenesetre hibának kell tekintenünk a mezőgazdasági termények értékesítésének korlátolt lehetőségét is. Csak egy példára hivatkozunk. A biberheremagból az idén rekordtermésünk van, melynek folytán mintegy 200 vagon kiviteli felesleg áll ebből a cikkből rendelkezésre. Ezt sürgősen exportálnunk kellene, mert versenytársunk, Franciaország, az angol, amerikai piacokat addig esetleg saját biberheremagjával elárasztja.

A biberheremag kivitele nem tilos és mégsem lehetséges a Devizaközpont miatt, mert az exportőr, legyen az gazda vagy kereskedő, a külföldön értékesített biberheremagért nyert külföldi devizát tartozik a Devizaközpontba beszolgáltatni, ahol ennek tényleges értékénél jóval kevesebbet kap. Vagyis ha az exportőr itthon 2000 K.-át fizetett a biberheremagért és azt külföldön értékesítette 350 frankért, vagy 18 dollárért, ami ennek a koronaösszegnek megfelel, akkor az így nyert dollárokat, frankokat tartozik a Devizaközpontba beszolgáltatni és kapja érte mintegy a felét, úgyhogy végeredményben a 2000 K.-ért vett biberheremagot

1000 K.-ért adta el. Ilyen fizetést pedig senki sem hajlandó csinálni és ezért akadt meg a biberheremag kivitele, pedig erre a termésre itthon szükségünk nincs, azt felhasználni nem tudjuk.

Ilyen hibák is hozzájárulnak mindenesetre ahhoz, hogy nem tudjuk koronánk értékét tartani, annak ellenére, hogy a magyar anyaföld az idén bőségesen gondoskodott gyermekeiről, megadván a módot, hogy tespedésünkből mennél előbb lábra állhassunk.

Két törvényjavaslat.

A földművelésügyi miniszter két törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé, amelyek egymást kiegészítve hivatva volnának a megcsonkított ország vízgazdaságát egy lépéssel előbbre vinni.

Az egyik törvényjavaslat: „A Tisza-Dunavölgyi Társulat alakításáról” szól. Ennek a törvényjavaslatnak a célja a vízrendező társulatok közös érdekeit szolgáló erők tömörítése. A vízrendező társulatok közös érdekeinek gondozására eddig két szervezet állott fenn. Egyik az 1884. XIV. t.c. alapján működő „Tiszavölgyi Társulat”. A másik a szabad társulás és önkéntes belépés alapján 1910. évben kormányhatósági jóváhagyással „Dunavölgyi Víz Társulatok Szövetsége” név alatt alakult szervezet.

A Tiszavölgyi Társulat egyike az ország legrégibb közgazdasági szervezeteinek. Gyökere a Tisza szabályozás nagy fűvé megindításának korából való, amikor is 1846. év elején Széchenyi István gróf keze alatt alakult ezen a néven a társulat, amely a tiszavölgyi összes érdekeltségeket magában foglalta és nagygyűlésein vitatta meg a folyó szabályozásának és az árvizektől való mentesítésnek kérdéseit.

A Dunavölgyi ármentesítő társulatoknak 1910. évig nem volt közös szervük. Elszigetelten működtek egymás mellett. Szövetkezésükre a mozgalom 1908-ban indult meg, amely mozgalom eredményeképpen 1909. évi december 19-én Budapesten tartott alakuló gyűlésen a szabad társulás és önkéntes belépés alapján megalakult a Dunavölgyi vízi társulatok szövetsége.

A reánköröszakolt trianoni béke által megállapított országhatár folytán mind a két szervezet érdekeltsége körében lényeges eltérések álltak elő. A trianoni határ megvonása előtt a Tiszának és mellékfolyóinak völgyén, ideértve a Temes-Béga-völgyet is, az ármentesített területek 4.972,861 kat. holdat tettek ki. Ma ebből csak 2.980,246 kat. hold a miénk. Veszteségünk itt 41.

A Dunának és mellékfolyóinak völgyén 1.649.131 kat. holdnyi ármentesített területünk volt. Ebből maradt 1.039.863 kat. hold, vagyis veszteségünk 37 százalék.

A Tisza- és Dunavölgyet együttesen véve volt 6.621.992 kat. holdnyi ármentesített területünk,

amelyből csak 4.020.109 kat. holdnyi van most határainkon belül. Ebben az összesítésben veszteségünk 39,3 százalék.

Már a béke idején is szó volt arról, hogy a két szervezet egyesítésével az ország összes vízrendező társulatait kebelébe fogadó, törvényileg megszervezett alakulat jöjjön létre, hogy az erőket tömörítve szolgálhassák azt a nagy közgazdasági érdeket, mely a vízbajok leküzdéséhez fűződik.

Ami a béke idején kívánatos volt, az ma az ország testének és ebben a tisztai és dunai vízmentesített területeknek megcsonkított állapotában immár elkerülhetelenné vált.

Az egyesítés feltételeit és módzatait a két szervezet közgyűlésén már letárgyalta.

Ezeknek a tárgyalásoknak és az ott létrejött megállapodásoknak figyelembe vételével készült a Tisza- és Dunavölgyi társulat alakításáról szóló törvényjavaslat.

A másik törvényjavaslat a mezőgazdasági művelésre alkalmas területek lecsapolásának ügyét szolgálja. Csonka-Magyarországon egymillió kat. holdat meghaladó olyan terület van, amely a normálisnál csapadékosabb esztendőben elöntésnek van kitéve. Ezeknek a víztől szenvedő területeknek lecsapolás útján az intenzív kultúrára alkalmassá tétele, a többtermelés szolgálatába állítása immár halaszthatatlan feladat.

Elsősorban megoldásra vár a Pestmegyei Dunavölgy lecsapoló és öntözőtársulat keretébe tartozó 122.000 kat. holdnyi területnek lecsapolása. Nem lehet késlekedni a Kecskeméttől Szegedig terjedő mintegy 150.000 holdat kitevő vizes területek mentesítésével sem. Az alsószabolcsi és a középtiszai ármentesítő társulatok keretében mintegy 300.000—400.000 kat. holdra tehető az a terület, amelynek birtokosai nedvesebb években panaszokkal elárasztják a társulatok vezetését és a felügyelő hatóságokat.

Ezek a vizes területek részben vasuti fővonalok mentén terülnek el és különösen a háboru alatti csapadékos esztendőben sokszor lehetett hallani a megdőbberés hangját az országunkat átutazó idegen szakértőktől: Vajjon nem tudnak-e ebben az országban árkot ásni? A mezőgazdasági művelésre alkalmas területek lecsapolásáról szóló törvényjavaslat célja véget vetni ezeknek a kulturálan állapotoknak.

A javaslat törvényerőre emelkedése esetén az e téren szükséges fejlődést az államhatalom hatékonyabb beavatkozásával biztosítaná. Azok az ármentesítő társulatok, amelyek a belvízrendezést nem vonták feladatkörükbe, vagy e részben teljesített munkásságukkal a kitűzött célt el nem érték, jövőben a belvízlevezetés végrehajtására

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15.

VI., Vilmos-császár-ut 65. sz.

Sürgöny cím: „MEGALÉR” Budapest

Fiók és képviselet:
Sopron: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága, Sopron.
Sürgöny cím: „Megalér” Sopron.
Wien: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Wien, St.-Marx.
(Viehverwertungsgesellschaft Ungarischer Landwirte) sürgöny cím: „Megalér” Wien.
! : Gazdatársadalmi intézmény ! :

Meghívásra szakértőnk a helyszínrre kiküldjük!

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, kő, továbbá szőlő és a szőlővételével beföldön és külföldön, bizonyítványi értékesítésével

Állatállományok elmozdítása:

Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenccváros—Marhavásártér : Sopron : Wien, St.-Marx.

Sertésnél: Budapest—Ferenccváros—Sertésvásártér : Sopron : Wien, St.-Marx.

12000 Állományok és öltő ár: Budapest—Központi vásárocsarnok

Mindenemű állatkitűzött legelőnyösebben lebonyolítunk

ennek a törvénynek az alapján kötelezhetőek lennének.

Azoknak az eseteknek szem előtt tartásával, amikor a forgótöke hiánya és a kölcsön megszerzésének nehézségei képezik akadályát az egyébként gazdaságos lecsapolás keresztülvitelének, a törvényjavaslat megfelelő hitelt bocsátana rendelkezésre, hogy a törvényjavaslat által érintett lecsapolások kamatozó előlegek, kivételes esetekben segítyek nyújtásával legyenek keresztülvihetőek.

A két törvényjavaslat tehát mezőgazdasági többtermelésünket lesz hivatott szolgálni és megszünteti azt az áldatlan állapotot, hogy belvizek uralják a termőföld jelentékeny részét akkor, midőn nemzeti vagyonunkat minden eszközzel gyarapítanunk kell.

A sortrágyázás kérdése.

Mintegy 18 éve van annak, hogy az OMGE mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szakosztálya a sortrágyázás kérdésével behatóbban kezdett foglalkozni s a szakosztály vezetője, ez esetben e sorok írója, széles alapokra helyezett kísérleteket indított meg a sorbanvető és egyuttal a műtrágyát sorbanszóró kombinált vetőgépekkel. A vállalt feladat megoldása nem volt könnyű, mert a gazdaságközönség konzervatív hajlamánál fogva minden újítással szemben bizonyos tartózkodást tanúsít s elég nehezen barátkozott meg azzal a gondolattal, hogy olyan vetőgépet használjon, mellyel a vetést és a műtrágyának sorbanszórást egyidőben végezheti. Különösen attól tartottak, hogyha a műtrágyával együtt egy csövön folyik le a vetőmag a vetősarukba, az a csirázásra kártékony hatással lehet. Ezeket a kételyeket azok a gépgyárak, amelyek ilyen vetőgépeket nem gyártottak — s ezek óriási túlsúlyban voltak, mert kezdetben csak a losonci mezőgazdasági gépgyár gyártotta a Record kombinált vetőgépeket — igyekeztek a gazdáknak megerősíteni és géptechnikai szempontból is kifogásokat emeltek, nevezetesen azt, hogy a műtrágyaelosztó-szerkezet fogaskerekei a gép egyik oldalát jobban megterhelik, azért ott mélyebbre kerül a vetőmag, a csövekben pedig nedves időjárásnál eldugulhat a műtrágya, minek következtében hiányos lehet a vetés stb. A leghangosabb ellenzője a felvetett eszmének a Mész, vagyis az akkori műtrágyakartell volt, mert attól tartott, hogy ha a gazdák azt látják, hogy egyharmaddal kevesebb műtrágya alkalmazásával, a műtrágyát a sorokba elhelyezve ugyanolyan eredményt érhetnek el, mint a műtrágyának, nevezetesen a szuperfoszfátnak kiszórásával, majd erősebben megcsökken a felhasznált szuperfoszfát mennyisége.

Hiába hangoztatta e sorok írója, hogy nem az a cél, hogy a gazda kevesebb műtrágyát vásároljon, hanem az, hogy a műtrágyamennyiség helyesebb elosztásával nagyobb területen fokozhassa a termést, az ellenakció mindig nagyobb arányokat öltött és a műtrágyakartell elszánt bajnokai természetesen mindig a gazdaérdekek előtérbehozásával igyekeztek a kérdést diszkreditálni.

Ez a törekvésük azonban nem sikerült s a harc azzal végződött, hogy a gépgyárak szép egymásutánban berendezkedtek különféle rendszerű, de lényegében egymástól alig eltérő sortrágyázó vetőgépek gyártására, amelyek mindinkább kapósak lettek s amelyek 1912-ben a hatvani uradalomban rendezett nagyszabású és fényes eredménnyel végződő gépbemutatón kipróbáltattak. Ezen a gépbemutatón a losonci gépgyár Record II., a Kühne-féle Royal, a Melichard féle Imperator, a Pratzner-féle Epoche és a debreceni gépgyár Napoleon Drill-ja próbáltattak ki. A növénytermelési eredmény az

volt, hogy a cukorrépánál a sorbantrágyázott cukorrépából egyharmaddal nagyobb volt a termés-eredmény, mint azon a területen, ahol a műtrágya egyszerűen kiszórattott. És ehhez az eredményhez csak feleannyi műtrágya volt szükséges, mint amennyi a kiszórásnál alkalmaztatott. Amikor az országos növénytermelési kísérleti állomás ezt az eredményt közzétette, végleg elhallgatott minden ellentámadás és a kombinált vetőgépek még fokozottabb mértékben terjedtek el.

Azóta nagy idők teltek el. A háboru tartama alatt már nagyon boldog volt az a gazda, akinek sortrágyázó vetőgépe volt, mert azt a kevés műtrágyamennyiséget, amit akkor be lehetett szerezni, okszerűen használhatta fel. Azóta pedig a kombinált vetőgépek jelentősége még nagyobb mértékben fokozódott, mert hiszen a szuperfoszfát ára ezidőszertig igen magas, ezenkívül pedig a ruhaneműek ára is olyan óriási, hogy a műtrágyának szóravetésére alig akad vállalkozó. Ma már szinte nélkülözhetetlen a gazdaságokban a kombinált sortrágyázó vetőgép, amelynek használatánál azonban, amennyiben a szuperfoszfát gabona alá adatik, tekintettel arra, hogy a háborus gazdálkodás következtében a szántóföldek termőereje hanyatlott, m. holdankint körülbelül 80 kg.-ot tartok célszerűnek alkalmazni. Minderről azonban nem azért emlékeztem meg, hogy ezzel a gazdaközönség figyelmét a sortrágyázó vetőgépek használatára felhívjam, hanem főleg azért, mert nagy elégtételül szolgál nekem az a tudat, hogy hasznos munkát végeztem akkor, amikor minden támadás ellenére a sortrágyázás kérdésével behatóan foglalkoztam.

Növénytermesztés

II. rész: Különleges növénytermesztés
Írta: Dr. Bittera Miklós, m. kir. gazdasági akad. tanár
Ára bérmentes, küldéssel 6240 korona
"Patria" r.-t. könyvcsatló, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Trágyakezelés kombinált almozással trágyatelep nélkül.

Gazdaságunkban eddig a régebbi idők trágyakezelése volt szokásban. A trágyát az istállók mellett nagy felületű területen gyűjtötték, a trágyalé kutakban gyűlt össze és onnan szivattyúval a telepre locsolták. Régebbi foglalkoztatott tehát már az a probléma, hogy ezt az éppenséggel meg nem felelő eljárást kiküszöböljem és az ilyenféle „kezelésnél” előálló veszteségeket a minimumra csökkentsem. Néhai boldogult Zierer Ernő urnak és Gyárfás József ömeltóságának, kiknek a magas mezőgazdaság oly sokat köszönhet, tartozom hálával és köszönettel, hogy rávezettek arra az utra, amelyen az eddiginél jobb és üzemenk mellett a leggazdaságosabb trágyakezelési eljárást sikerült megtalálnom. Noha most még csak fél esztendője, hogy az eljárást bevezettem és még nincsen módomban, hogy végleges eredményekről és pontos elemzésekről és megfigyelésekről beszámoljak, mégis ismertetem trágyakezelő eljárásomat azért, mert a Köztelekben igen érdekes vita folyik e tárgyról és valószínű, hogy más gazdatársaim ilyen vagy hozzá hasonló trágyakezelő móddal már el-

tek és tapasztalataikról eljárásommal kapcsolatban a nyilvánosság előtt talán be fognak számolni. Örömmel szolgálna továbbá, ha közlésemmel másokat is hasonló kísérletek végzésére és a kérdéshez való hozzájárásra buzdítanék.

Kiindulási pontom az volt, hogy a legtöbb szerző megegyezik abban, hogy a legjobb, azaz a legtöbb nitrogént tartalmazó trágya az u. n. mély, vagy trágyaistállóban nyerhető. Ilyen istálló nem állván rendelkezésemre, elsősorban egy tehénistállót alakítottam át u. n. *felmély* istállóra.*) Az átalakítás csupán abból állott, hogy az egyes állásokból a földet 60 cm. mélységben kivettük és az istálló közepén végigmenő járda szélén a járda magasságát 30 cm.-rel meghaladó, házilag készített betonpárkányt buztunk. A betonjárdaikat nem emelhetvén a trágya növekedésével kapcsolatban, előre meg volt adva a határ, hogy milyen mély legyen az állás, illetve milyen magas legyen a párkány (69. ábra). A tehénistállót pedig azért vettem erre a célra, mert a tohén a legérzékenyebb fokmérő és a tejszőkenés azonnal megmutatja, hogy hiba van az almozás körül.

A második lépés a tőzegalmozás bevezetése volt. A kimélyített állásokat alomtőzeggel töltöttük be és ennek tetejére vékonyan szalmát almozunk, úgyhogy a tohén megtalálta megszokott fészékét. Az eredmény kielégítő volt, a tejben nem állott be csökkenés, az istálló éppen olyan meleg volt, mint azelőtt és ami már új eredmény számba ment, megszűnt mindenféle szag.

A másik probléma volt a trágyának további kezelése, ha az az istállóból kijut. Ennek megoldásánál a következő megfontolás vezetett: az eddigi eljárásnál — lásd 70. ábrát — a trágya a következő helyeken érintkezett levegővel:

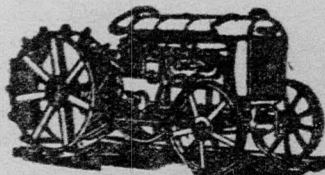
1. az istállóban,
2. a telepre való kihordásnál,
3. a telepen való fekvése alatt,
4. a telepen a trágyalével való locsolásnál,
5. az esetleges kihordásnál szarvasba (trágyakazalba),
6. a földdel nem vagy csak tetején burkolt szarvasban,
7. a táblára való ki- és széthordásnál és
8. a teregetésnél.

Az újabb eljárásnál a szilárd szalmás ürüleket naponta hordjuk ki a trágyakazalba, mely a megtrágyázandó tábla szélén van és a Berecz féle trágyakazalozási eljárás mintájára készül, melyet annak idején Gyárfás József ismertetett és melyet itt röviden közlök:

A naponta kihordott trágyát kb. 1 $\frac{1}{2}$ –2 méter szélességben és ugyanolyan magasságban rendezet formára felrakjuk és oldalait sárral jól bekenjük, hogy a levegő hozzájutását, a levegővel való érintkezést megszüntessük és így minden további égésnek, erjedésnek, nitrogénvesztésnek elejét vesszük. A kazalt ajánlatos alomtőzegrétegre rakni, hogyha a kazal erősebb eső következtében beázik az ily módon kilugozódó trágyalevet a tőzeg felszívja.

Tehát naponként a szalmás trágyát és időről időre a felmély istállóban felgyűlt tőzegtrágyát a tábla mellé hordjuk és ott kazalozzuk. A tőzegtrágyát természetesen nyáron ritkábban, ősszel vagy télen, amikor a jóság léduzabb takarmányt (répalevél stb.) eszik és többet vizel, gyakrabban kell kihordanunk. Mint a mellékelt 3. számú ábra mutatja, eljárásunknál csökkentettük a trágyának a levegővel való érintkezési lehetőségét a következő négy esetre: a trágya csak

*) A „felmély” elnevezés helyett inkább a „mélyállás” kifejezést ajánlanám. *Rovatvezető.*

Legelőnyösebben
az amerikai

FORDSON TRACTOR

ral lehet csépelni
— petróleummal. Fogyasztása
minimális. Cséplés után tarló-
hántást óránként egy holdat
végez. 5239

Lincoln-Ford, Fordson autorizált képviselő: **HALTENBERGER VILMOS**
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám
a Renaissance színházzal szemben. **Telefon: 66-15**

Teljes malomberendezéseket

(kereskedelmi-, vám- és csereőrlésre) rövid szállítási határidőre elvállal

Wohanka és Társa Utóda R.-T., Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. szám.

1. az istállóban,
2. a kazalba hordásnál (magában a teljesen beburkolt kazalban táplálóanyagokban nem áll elő veszteség),
3. a kazalból a táblára való hordásnál és
4. a teregetésnél érintkezik levegővel.

Mivel pedig az istállóban semilyen szagot nem érzünk, mert a trágya aránylag kis felületen állandó taposás alatt tömötten és nyirkosan tartatik, a trágyavesztés lehetőségét csökkentettem három esetre és ez a három eset előáll:

1. a szarvasba való kihordásnál,
2. a táblára való szétfuvarozásnál és a
3. teregetésnél.

Ez a két utóbbi eset minden, még a legideálisabban kezelt trágyára is fennáll és korlátozására egyelőre csak annyit tudunk megtenni, hogy az eltergetett trágyát azonnal leszántjuk.

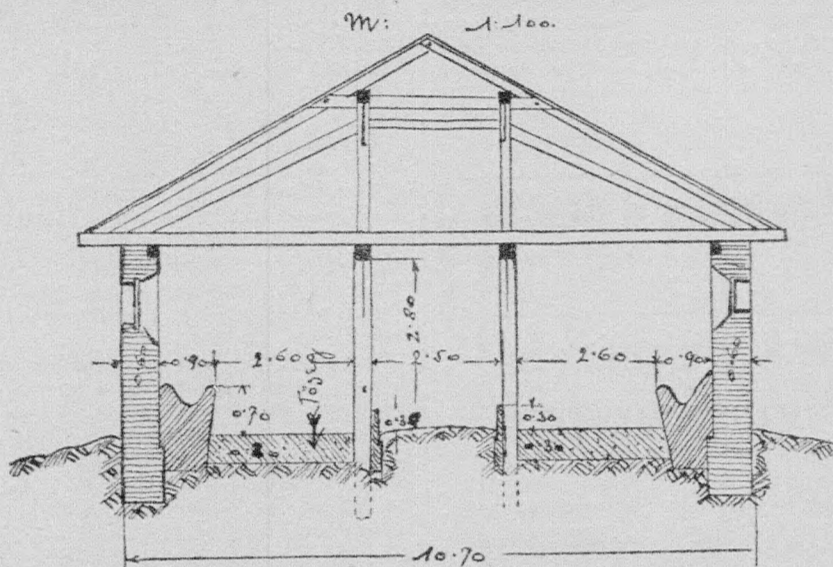
Az az esetleges ellenvetés, hogy a félmély istállóban készített trágya egyenletlen lesz, mert még az egyformán tartott állatok vizeletének összetétele is nagy eltéréseket tüntet fel, továbbá mert a tehének hátra, a bika és ökör előre vizelnek és így a trágya a jászol közelében szárazon marad, az állás végén és közepén pedig nedves lesz, nem helytálló, mert a kihordásnál, a kazalba rakásnál és a teregetésnél a nedves és kevésbé nedves trágya úgy összekeveredik, hogy alig lehet benne különbséget találni.

Szemben az almozás eddigi költségeivel, nem számítva azt, hogy a tőzegalommal értékeesebb trágyát nyerünk, mint a szalmaalmozással, amit a vegyelemzések és kísérletek lesznek hivatva nálam számszerűen is eldönteni, a tőzegalmozás szemben a szalmaalmozással gazdaságosabb. Ha az almozó és a szalma árát egyenlőnek vesszük fel, az almozó száját súlyának 8-9-szeresét veszi fel, a szalma átlagban 2¹/₂-4-szeresét. Békekoronákban számítva a különféle szalmák trágyaértéke (az állati ürülék nélkül) 59-87 fillérig vehető fel, ha 1 kg. nitrogént 1 K.-ban, 1 kg. P₂O₅-öt és 1 kg. K.-t 20 fillérjével vesszük fel, a nádtőzeg, illetve a fűtőzeg ugyanezen alapon számítva 2'02, illetve 2'54 koronát ér meg. E különbségek, ha átszámítjuk mai koronákra, ezen apró számokat még szembeszökőbbé teszik. Általánosságban naponként és számos állatonként 1 kg. almozózetet számítva, olcsóbban és jobban almozunk, mint szalmával, a szalmát pedig már megtanultuk sanyaru esztendőkből takarmányként megbecsülni, különösen akkor, ha azt lucernával, vagy zsombolyázott takarmánnyal érleljük össze és így „bolonditjuk” el. Az almozózet fuvarja szemben a szalmával 56% kal olcsóbb

Röviden összefoglalva — anélkül, hogy a végző kísérletek és megfigyelések még hiányzó számszerű adatait már bizonyítékul felhozhatnám — trágyatelepnélküli trágyakezelő eljárásom előnyeit a következőkben látom:

1. az istállóátalakítás egyszerűsége és olcsósága,
2. az istállónak teljes szagtalan volta,
3. gazdaságos almozás az almozózetekkel,
4. szalmamegtakarítás,
5. trágyatelepek építése, fenntartása és az azok kezelésével járó munka elkerülése,

20 m. hosszú és 5 m. széles kazalokba rakják a trágyát, amely kazalba körülbelül 300 szekér = 2400 q istállótrágya megy. A szekerek részint a kazal oldalaihoz, de — amennyire lehet — a munka és a trágyalehányás megkönnyítése végett a kazalra járnak fel, amely célra a két homlokoldal eleinte lejtősnek marad és azon járnak fel a szekerek, ami által a trágya tipródik is és kiszorul belőle a levegő. A kazlat részatos oldalfalakkal így 2 m. magasságig emelik föl s ha ily magasságot elért, a homlokzatba a szekér fel- és

69. ábra. A tápiógyörgyei félmély istálló átmetszeti rajzban.

6. kevesebb tömegben ugyanannyi (vagy valószínűleg több) növényi táplálóanyag kivitele a táblára, azaz fuvarmegtakarítás.

Remélem, hogy az idén ősszel beállítandó trágyázási kísérletek és elemzések számszerűleg is igazolni fogják, hogy eljárásom nemcsak egyszerű, hanem gazdaságos és az eddigi eljárásoknál jobb.

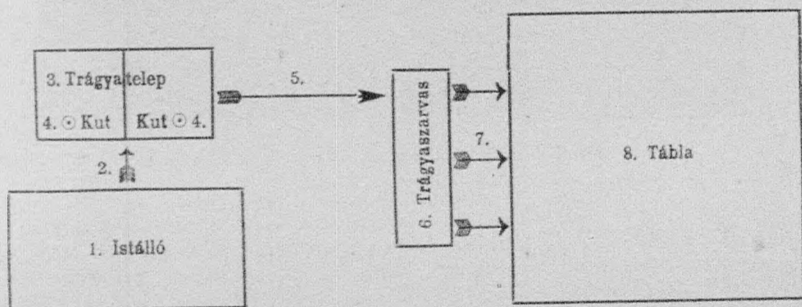
Tápiógyörgye. Györgyey Adolf dr.

A cikkíró ur által említett Berecz-féle trágyakazaltapasztó eljárást a „Mezőgazdasági Szemle” 1902. évfolyamának 390. oldalán ismertettem. Mivel a „Mezőgazdasági Szemle” régebbi évfolyamai kevés gazdaságban vannak meg és mivel a trágyatapasztó eljárásnak hasznát vehetik más gazdaságok is, ahol a szarvasba kihordott trágya

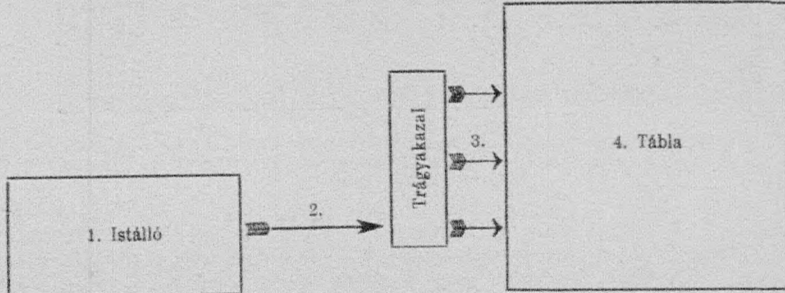
lejárót hanyják fel. Ha ezzel elkészültek, a többi trágya tetőfalakban lesz a kazalra felrakva.

A kazal teljes elkészülte után a lábánál körülbelül 40 cm.-es földszív megmarásával 60 cm. széles árok lesz kiásva és az abból kikerülő földet mindjárt az árokban a közeli vízfolyásból vagy kutról hozott vízzel sárrá tiporják és a tapadóssá vált sarat vaslapáttal a kazal tetejébe és oldalára hanyják s ott lapáttal mindjárt szét is mázolják. A tapasztást sárral addig kell folytatni, míg a kazal felülete teljesen nincs tapasztott fal módjára betapasztva; a tapasztással minden nyílást és rést be kell földni, illetőleg a trágyát légmentesen elzárni.

Ez az eljárás természetesen csak ott vihető keresztül, hol a talaj legalább is kissé agyagos. Megjegyzem, hogy az alsó-jattói uradalomban is

70. ábra. A régi trágyakezelésnél előálló veszteségi lehetőségek bemutatása átnézeti (sematikus) rajzban. (Az istállótrágya levegővel érintkezik, vagyis nitrogénvesztés áll elő: 1. az istállóban, 2. a trágyatelepre való hordásnál, 3. a trágyatelepen, 4. a trágyával való locsolásnál, 5. az esetleges szarvasba (trágyakazalba) való kihordásnál, 6. a trágyaszarvasban, ha aljára nincs felszívó réteg téve, lazán van rakva, ha nincs egészen burkolva stb., 7. a trágyának a táblára való kihordásánál, 8. a táblán a széttergetésnél és a nem rögtön leszántásnál.)

71. ábra. A tápiógyörgyei trágyakezelésnél előálló veszteségi lehetőségek bemutatása átnézeti rajzban. (Az istállótrágya levegővel érintkezik, vagyis nitrogénvesztés áll elő: 1. az istállóban, 2. a szarvasba való kihordásnál (magában a szarvasban, mivel aljára tőzeg kerül és az oldalak azonnal betapasztatnak, növényi tápanyagokban számottevő veszteség elő nem állhat), 3. a szarvasból a táblára való kihordáskor, 4. a táblán való széttergetésnél, mely után a trágyát rögtön leszántják.)

és örömmel közlöm gazdatársaimmal, hogy földművelésügyi minisztériumunk belátva a tőzegalmozás fontosságát, erélyes intézkedéssel odahatott, hogy az Államvasutak kellő számú, tőzegszállításra alkalmas fedett különleges vagonokat mindig rendelkezésre bocsássanak.

vesztésnélküli megőrzésére (konzerválására) sulyt helyeznek, az eljárást az eredeti ismertetés alapján a következőkben újból közlöm:

„Alsó-Jattón a trágyát a táblák mellé a következő módon rakják kazalba:

„Amennyire a viszonyok megengedik, rendszerint

van olyan humózus talaj, mint az Alföld sok helyén, hogy megszáradva a szél viszi, mint a futóhomokot. Még ilyen talajon is sikerült a tapasztás úgy, hogy a sár közé kötőanyagul szalmatörmeleket, törek vagy polyvasöpredéket tesznek, miáltal a sár összeállóbb lesz és jobban fog.”

Budapesti I. Országos Növénynevelési Kiállításon részt vett

Keszthelyi Balatoni Kiállításon arany éremmel kitüntetve

GRÓF KÁROLYI IMRE NÖVÉNYNEVELÉSI URADALMÁNAK KEZELŐSÉGE, Zalaszentgrót
ajánlja: **nemesített repce, buza, rozs, őszi árpa vetőmagvait**
előjegyzéseket és rendeléseket elfogad.

Hogy mennyibe kerül ez az eljárás, arra nézve felhozhatom azt, hogy előbb az alsójtatói uradalomban 30 cm. vastag földréteggel burkolták be a kazlat, ami a fent említett méreteknél kazlankint 32—36 K.-ba került, igen sok földmozgósítással járt és támasztásra sok faanyagot is kívánt; a kibontás is körülményes volt. A sárral való tapasztás pedig 20—22 K.-ba kerül jelenleg kazlankint.*

Igaz, hogy ez is költség, de meg vagyok győződve arról, hogy bárkinek legyen alkalma egy ily módon konzervált kazal felbontásánál jelen lenni, meglepődve tapasztalja azt, hogy benne hónapok múlva mily kitűnő a trágya, mely a kívánatos utóerjedésen ment keresztül és csak azt fogja mondani: *Érdemes így a trágya 1 q-jára 1 f.-ot költeni!*
Rovatvezető.

Gyakorlati mezőgazdasági- és növényélettan
Különös tekintettel a növénytermelésre. Írta: Dr. Kreybig Lajos
166 fokozására és annak feltételeire. Ára bérmentes küldéssel 2600 koronán.
„Patria” r.-k. könyvostálya, Budapest, IX., Ühöl-ut 25. szám

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

Nemesített repcék termelésének előnyei a régi repcefajtával szemben.

Még nem mulott el száz éve annak, hogy hazánkban az őszi káposztarepce termelésével fog-

minő változásokon ment át éghajlatunk és termelési viszonyaink következtében, hogy egyes tulajdonságaiban degenerálódott-e s ha igen, mily mértékben, avagy eredeti jellegétől eltérő tulajdonságokat hozott napvilágra új életviszonyai között és az ilyen változásokkal fajtaértéke csökkent-e, avagy emelkedett?

Az eszterházi repce nemesítő munkálataink alapján megpróbálom ezt a kérdést ott, ahol hozzá lehet férkőzni, megvilágítani s kimutatni, hogy a természet munkája, amilyen lassu, olyan bizonytalan is s kétséges irányban halad, míg ezzel szemben érdekes lesz látni mit végez a nemesítő céltudatos munkájával pár év alatt.

Repcénk közel száz év óta küzd új életviszonyaival, vagyis természetes kiválasztódás folyamata alatt áll. A gyengébb fajta elemek elpusztulnak, az erősebbek lassan bár, de fokozatosan mindig nagyobb teret hódítanak, amely folyamat bizonyos szempontokból tekintve, esetleg határozott irányban is haladhat előre, tekintettel arra, hogy a repce öntermékenyülő s így a kihálófélben levő, kevésbé ellenállani tudó fajtaelemek keresztjeződése az életerős fajtaelemekkel csak elvéve jön létre.

Ha tudnók azt, hogy az elpusztuló egyedek az eredeti fajtaelemeknek egyéb tulajdonságokban értékesebb, avagy kevésbé értékes nagyobb hányadát alkotják, akkor meg tudnók mondani azt, hogy végeredményben degenerálódásról vagy tökéletesebbé válásról beszélhetünk-e? Hogy az eredeti fajta új életviszonyaihoz a vázolt természetes uton hozzá alakul, az minden kétségen kívül áll, hogy ezáltal mindjobban és jobban életerős lesz, az is bizonyos. Azonban, ha tekintetbe vesszük azt — sajnos, ha így van, de a tapasztalás általánosságban azt bizonyítja —, hogy éppen a jobb fajtaelemek igényesebbek s egyúttal életerőben gyengébbek is, úgy

természetes kiválasztódási folyamat végével élet-erőssé válik, de ránk nézve fontos egyéb jó tulajdonságaiban, p. o. *bőtermőképességében* leromlik.

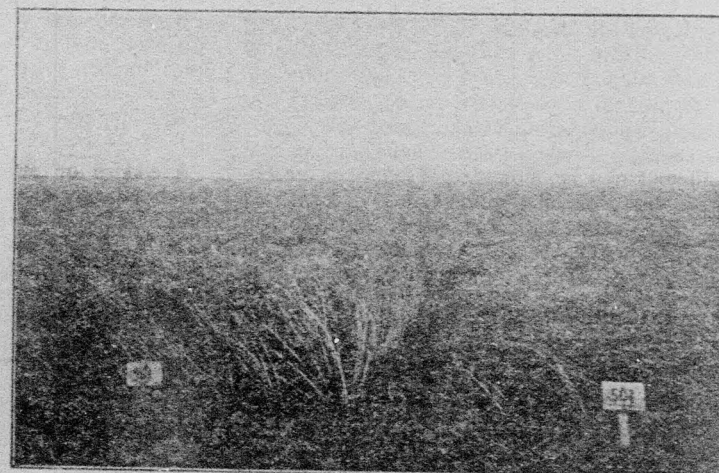
Ezzel szemben legyen szabad rámutatnom egy másik tényezőre, amelyre cikkem végén ismét visszatérek. *A kevert fajtában a tenyészidő hosszúságát tekintve, igen nagy eltérések vannak az egyes fajtaelemek között.* Ezek az eltérések az érésben két-háromhetes különbségben nyilvánulnak meg. Vagyis az eredeti fajtában vannak korai, közepes és késői beérő elemek. A korai elemek az aratás idején már nagyjából elveszték a gazdára nézve, mert magjuk már az aratás előtt, vagy alatt elhullott. Mi következik ebből? Az, hogy egyrészt a korai elemek évről-évre jobban kipusztulnak, másrészt ezáltal a magjukat könnyen elhullató fajtaelemek is mindjobban ki-elejeződnek.

Az elmondottakból azt kell következtetnünk, hogy az előbbi megállapítással szemben a fajta évről-évre javult és pedig azon tapasztalati tényből kifolyólag, hogy a rövidebb tenyészidővel bíró elemek egyúttal kevésbé bőventermők is és olyanok, amelyeknek jelenléte a könnyű magkihullatás miatt nem kívánatos.

Igy végeredményben talán mégis inkább azt alapíthatnók meg, hogy a régi természetes repcefajtában véghezmenő természetes kiválasztódás évről-évre a fajta javulását idézi elő. Az elmondottakkal kapcsolatban megemlítem, hogy nem régen fentjártam a repce ősi hazájában, a keleti tenger partján, ahol a repcét emberemlékezet óta termelik s már jó ideje nemesítik is. Dacára annak, hogy az éghajlat itt általában sokkalta hidegebb mint nálunk, a repce ki- és felfagyása ismeretlen fogalom előttük. Tudva azt, hogy repcénk erről a vidékről származik, első pillanatban különös volt előttem, hogy ugyanez a repce, a mi enyhébb éghajlatunk alatt elveszítette fagyállósá-

72. ábra. Eszterházi nemesített repcefajták virágzás idején. A három parcella mindegyikén más nemesített fajta van vetve és az ábra ezek fejlődésbeni eltérését szembevetően mutatja.

73. ábra. Két eszterházi nemesített repcefajta érés előtt.

lalkoznak. Érdekes lenne tudni, hogy az ország különböző vidékein termelt repcefelcségek honnét nyerték eredetüket. Valószínű, hogy hozzánk eredeti hazájából, az angol és német tengerpartról származtak be.

Érdekes és tanulságos volna, ha ki tudnók mutatni azt, hogy az eredeti fajta behozatala óta

azt kellene következtetni, hogy céljainkat tekintve, az eredeti fajta degenerálódása következne be, mert az új életviszonyokkal való küzdelemben mindig az igényesebb, bővebben termő elemek esnének el.

Ha ez tényleg így volna, úgy mint végső következtetést vonhatnók le, hogy az eredeti fajta a

gát. De azután, hogy megdöntöttem azt, hogy a repce ősi hazájában az éghajlat bár egészen hidegebb, de kiegyenlítősebb, nem oly szélsőséges mint nálunk, vagyis tengeremléki, nagy, hirtelen beálló hőmérsékleti változásoktól s szárazságtól nem kell szenvednie. Kérdéssé válik most, hogy a nálunk még mostohább művelési életviszonyok

„Terra” MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., BALATON-UTCA 16. SZÁM, LIPOT-KÖRUT MELLETT
Levélcíme: Budapest, 5., Tőzsde, Postaútk 39. 2616

Vásárol: a legmagasabb napi árakon
biborherét és egyéb gazdasági vetőmagvakat
Mintázott árajánlatot kér!

Telefonszám: 34-92 és 32-88
Sürgőnyei m.: „Terramag Budapest”

Hazai gyártmány! **ACÉLEKÉKET** egy- és többvasúkat, valamint **szántóvasat, kormánylemezt, talpat, továbbá eke-** és taligaalkatrészt **legjobb acélból készítve Weiss Manfred acél- és féművek r.-t. gyárából legolcsóbban szállít a** **„PYRAMIS” MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBÉRLŐK KERESKEDELMI R.-T.** TELEFON: 65-49, 65-50. BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26. 1126. Sürgőnyei m.: „PYRAMIS” **WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMŰVEI R.-T. EGYEDÉLÁRUSÍTÓI.** **Hazai gyártmány!**

mat végével élet-
os egyéb jó tulaj-
gében leromlik.
rámutatnom egy
em végén ismét
tenyésztési hosszú-
t vannak az egyes
részek az érésben
nyilvánulnak meg.
korai, közepes
elemek az aratás
a gazdára nézve,
t, vagy alatt el-
z, hogy egyrészt
an kipusztulnak,
önnyen elhullat
terződnek.

következtetünk,
szemben a fajta
apasztalati tény-
tenyésztővel bíró
entermők is és
a könnyű mag-

is inkább azt ál-
mészetes repe-
es kiválasztódás
elő. Az elmon-
tem, hogy nem
rájában, a keleti
beremlékezett óta
sitik is. Dacára
talában sokkalta
ki- és felfagyása
a azt, hogy repe-
első pillanatban
ez a repece, a mi
tette fagyállósá-

561.

am azt, hogy a
t bár egészben
ny szélösleges
nagy, hirtelen
s szárazságtól
válk most, hogy
si életviszonyok

RSASÁG
MELLETT
2610

gvakat

Hazai gyártmány!

között lévő növény nem-e jobb fajtaelemeiben esik
áldozatul a ki- és felfagyás veszélyének. Lássuk
most, hogy az elmondottakban feltételezett terme-
szetes kiválasztódási folyamattal szemben mit végez
a nemesítő.

A természetes kiválasztódás folyamatát, ameny-
nyiben az előnyös, gyorsítani, azonkívül előre ki-
tűzött célnak megfelelőleg irányítani, a nemesítő
horderejében eléggé fel nem becsülhető, hatal-
mas feladata. Ha itt csak azt a szempontot
tekintjük, ahonnan nézve a természettel egész
bizonyosan egy irányban dolgozunk, a nem fagy-
álló elemek kiselejteztését, úgy megállapíthatjuk
azt, hogy pár év alatt végezzük el azt a munk-
kát, amelyet a természet valószínű csak évszáz-
adok alatt végzett volna el. A nemesítő fel-
adata, hogy azokat az értékesebb fajtaelemeket,
amelyek szintén fagyállóak, de csak csekélyebb
mértékben vannak az eredeti fajtában képviselve,
kikutassa, kiragadja és elszaporítsa.

Hogy gazdatársaim lássák, hogy miként történik
a gyakorlatban a céljainknak megfelelő kiválasztás,
bepillantást engedünk a mi műhelyünkbe. Az új
életviszonyok között küzködő fajtaból fagyfoltok-
ban épen maradt s azonkívül azonos körülmények
között sokkal erőteljesebben fejlődő s egyébként
is kitűzött céljainknak megfelelő, igen nagyszámu,
pl. *Eszterházián* az itt már számos évtizedek óta
termelt régi repecefajtából 2000 egyedet emeltünk
ki, amelyek közül magbírálattal alapján az ezer leg-
szébb maggal bíró egyedet tövenként külön par-
cellára az egyedtenyésztés elvei alapján elvetet-
tük s a tenyésztő alatt minden irányban meg-
figyeltük.

Az első év nagyon kedvező volt a fellépő nagy
fagyok pusztításai következtében az egyes tenyész-
törzsek fagy iránt való ellenállóképességének elbí-
rálására. Ebben az évben az uradalmi régi fajtával be-
vetett vetésterületekben nagy fagykarok mutatkoz-
tak. Feltűnő volt a repectenyészkertben látni, hogy
míg a fagy egyes tenyésztörzseket csaknem elpusz-
tított, ugyanakkor a közvetlen szomszédságukban
lévő más törzseket a fagy teljesen megkímélte.
Vegeredményben az ezer törzsből, mint teljesen
fagyállót alig háromszázat jelölhetünk ki, azonban
ma már ott tartunk, hogy uradalmunk sok száz
holdnyi repece vetésében — melyek legjobb törzseink
szaporulatai — fagykárt egyáltalában nem észlel-
hetünk.

Az említett nagyarányú kiválasztás hatása nem
maradhatott el a termés mennyiségének és minő-
ségének javulásában sem. A megfelelő fajtaelemek
kiválasztásával létesített új repecefajtáink sokkal
bővebben termők a régi kevert fajtánál. A kiválasztás
következtében módunkban van a mag minőségére
is befolyást gyakorolni. Tenyésztörzseink magja
egyöntetűbb, fényesebb, tetszetősebb, beltartalomra
olajdusabb és így értékesebb lett. Annak dacára
azonban, hogy összes tenyésztörzseink magja olaj-
ban gazdagabb az eredeti kevert fajtánál, mégis
olajtartalomra is nagy különbségek vannak egyes
tenyésztörzseink között.

Fagyállónak bizonyult törzseink még a legszé-
lesebb alapokat nyújtották, a többi megkívánt
tulajdonságok alapján végzett további kiválasztásra.

Nemesített repectörzseink között a virágzás és
beérés idejében két-háromhetes különbségek van-
nak. Ezek a különbségek az eredeti fajtánál
természetesen még sokszorosan nagyobb mértékben
nyilvánulnak meg az egyes fajtaelemek között s
éppen ezen okból lehetetlenség is volt a régi
kevert fajtájú repecét úgy aratni, hogy az egyedek
legnagyobb része a megkívánt fokban beérett
legyen. Tegyük fel azt az esetet, hogy eltalálta a
gazda a legkedvezőbb időpontját az aratásnak,
mégis egy része a repecének már rég kihullajtotta
a magját. Ezek voltak a korai elemek, míg a
későnézők éretlen vörös maggal fizettek. Hogy
mennyi volt a magvesztés és a rosszabb mag-

minőség miatt bekövetkezett kár, az attól függött,
hogy mily arányban voltak képviselve a korai,
közepes és későnéző fajtaelemek a kevert vetésben.

Tenyésztörzseimen végzett megfigyeléseim bizo-
nyítják, hogy legkevesebb számuak a korai, nagyobb
számuak a késői és legnagyobb számuak a közepesen
beérő fajtaelemek. Az eredeti fajtának ily arányu
összetétele a természetes kiválasztódás folytán
következett be, ugyanis a korai elemek nagyobb-
részt aratás előtt, vagy alatt elhullatják magjukat,
a közepesen érők legjobban beérnek, míg a késői
elemek, bár rosszul beérve, de már mégis csira-
képes állapotban a magtárba kerülnek s miután
a közepesen és későn beérő hosszabb tenyésztő-
vel bíró elemek rendszeren bőventermők is, ter-
mészetes uton a kevert fajta termőképességének
állandó javulását kell föltételezni.

Amire itt rá akarok mutatni, az a tény, hogy
az egyedkiválasztással létesített új fajtáink sokkal
rövidebb idő alatt virágznak le és rövidebb idő
alatt érnek be, mint a régi kevert repecefajta s mag-
juk már azért is feltétlenül olajdusabb, mert a
gazda könnyebben találhatja el a legkedvezőbb aratási
időpontot. Ha ezt tényleg eltalálta, úgy repecféle-
ségének összes egyedei egyenlő minőségű, jól beérett
maggal fizetnek. Ma már nemesítésünkkel ott tar-
tunk, hogy az egyes repectörzseink olajtartalmát
is vizsgáljuk és olajszegényebb törzseinket, hacsak
más egyéb, kiválóbb tulajdonságokkal nem bírnak,
kiselejtezzük.

Hogy a felsorolt nagyon fontos tulajdonságokon
kívül még mi mindenre vagyunk figyelemmel a
kiválasztással végzett nemesítésnél, legyen szabad
röviden felemlítenem néhány szempontot. A fagy-
állóságot, bőventermőképességet, magminőséget mint
elsőrendű tulajdonságokat említettem. Mint másod-
sorban figyelembejövő, de azért fontos tulajdon-
ság a szálmuszilárdság, azután a becők azon
tulajdonsága, hogy érett állapotban se hullassák
könnyen magjukat, szóval a repece ne pereg-
jen, továbbá, hogy a repecfénybogár rágásának,
mint a legveszedelmesebb rovarellenségnek ellen-
álljon, — amely virágzásban, tehát akkor, amikor
már aránylag rövid idő alatt a gazdát bő termés
kecsgetheti — tönkretetheti a legszebb kilátásokat
is s a gazdának nincsen már módjában esetleg
más növényvel a teljes siker reményében helyette-
síteni. Az utóbbi szempontból nagy fontossága
lenne annak, hogy fajtáink ezen rovar pusztításának
minél nagyobb fokban tudjanak ellenállani.

Mint már mult évben, ugyancsak a *Köztelek* lap há-
sábjaiban most is megismétlem azt a meggyőződésemet,
hogy a repecfénybogárnak tökéletesen ellenálló
repecefajtával ezidőszert nem rendelkezünk, de
igenis vannak fajtáink, amelyek azáltal, hogy
nagyobb virágbimbókat fejlesztenek és gyorsan virá-
goznak le, kevesebb időbeli lehetőséget nyújtanak
arra, hogy az olyan pusztítást csináljon, mintha
apró bimbóju és lassan elvirágzó fajtával állana
szemben.

E téren a réparepecével való keresztezéstől,
amely fajtát tapasztalás szerint kevésbé támad
meg ez a rovar, további eredményeket várhatunk.

A nemesített repecefajtáink sok olyan gazdát fog-
nak — a termelési viszonyait tekintve is, legtöbb
gazdaságban nagyon könnyen és jól beilleszthető —
növény barátaiavá megnyerni, akik ezideig a közön-
séges, nem megfelelő régi repecefajta termelésével
sok kockázatot és bosszúságot szenvedtek.

A kiválasztással történő nemesítésünk utján hazai
repecék tökéletesítését céltudatosan fejlesztettük,
termelési biztosabbá, terméseredményeit mennyiség-
leg és minőségileg jobbra változtattuk.

Az eszterházi nemesített repecefajtákkal nyert
termelési kísérleti eredményeket egyik legközelebbi
számban fogom közreadni.

Eszterháza.

Günther Imre
hgi növénynem. intéző.

Ujdonság! **Rétek és legelők
művelése és terméskozása**
Írta: eneséi DORNER BÉLA * 272 szövegábrával
Ára ajánlott küldéssel 5050 korona
„Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg a
választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szer-
kesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó
levelek intézendők, hirdetési, lapreklamációs, címváltoztatási
stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Bélfereg irtó szerek és alkalmazásuk. 21. sz.
kérdés. Kérem velem a Vermithan bélfereg irtó-
szerek az összetételét és a használati módját
tudatni. H. B.

Felelet a 21. sz. kérdésre. A Vermithan isobornyi-
acetát, pinencamphor és juniperus-kivonat keveré-
kéből álló, a Chinoín gyógyszer- és vegyészeti
gyár által előállított folyékony gyógyszer, mely
piros, kék vagy fekete papírba burkolt 1,5, 3,0
vagy 8,25 gr.-os rugalmas gelatintokokban van for-
galomban. Sertések és kutyák kezelésére a piros
(1,5 gr.) és kék (3,0 gr.), lovak féregellenes keze-
léséhez a fekete (8,25 gr.) vermithant használjuk.
A féregellenes kezelést tanácsos állatorvossal végez-
tetni, mert tapasztalat szerint, laikusok a szerhez
mellékelt használati utasítást nem tartják be pon-
tosan, mikor is érzékeny veszteségekkel járhat a
kezelés. Azzal követik el a legnagyobb hibát, hogy
beteg állatokat és olyan falvakat is kezelnek,
amelyekben fertőző betegség uralkodik. Féregellen-
es kezeléshez csak akkor fogjunk, ha a használati
utasítást alaposan tanulmányoztuk és ha képesek
vagyunk az ott leírtakat pontosan és lelkiismeret-
esen betartani. V. T. dr.

A gazdaközöség köréből.

Az Alföld fasítása a többtermelés és az
ekeellenes mozgalom.

Csak néhány rövid megjegyzést óhajtok tenni
Rézbányai Béla felügyelőnek a „Köztelek” f. évi
július 19-én kelt 56. számában „Az Alföld fási-
tása, a többtermelés és az ekeellenes mozgalom”
címen megjelent kiválóan érdekes és a gyakorlati
tapasztalatokban bővelkedő cikkére, mert az abban
nyilvánított nézetek nem fedik teljesen a saját
gyakorlatomban nyert tapasztalatokat.

A „Köztelek” f. évi április 19-én kelt 30. szá-
mában Förster Lajos gazdatársam ismertette az
általam módosított ekét, amely a talajt kívánság-
hoz képest mélyen fellazítja és előhántójával egy-
uttal sekélyen forgatja. Ez az eszköz tehát az
esetről-esetre (tarlóbuktatás, trágyaalasztás) szük-
séges forgatást is elvégzi. Én is ugyanazt a néze-
tet vallom, hogy talajforgatásra, szántásra szükség
van, de kerülöm a mélyre való aláforgatást, hanem
ehelyett mélyen lazítok, amit úgy érek el, hogy a
kormánylemez eltávolítom. Az is igaz, hogy
sem a tárcsásborona, sem a ruganyos kultivátor
nem pótolhatják az eke munkáját. Talajlazítási
módszerem előnye, hogy úgy a könnyű művelési,
valamint a legkötőtebb talajokra egyaránt alkal-
mazható, a gyomok irtását alaposan végzi, mert
nemcsak a gyommagvakat pusztítja el, hanem a
szerte ágazó gyomok gyökereit is a legalaposabban
irtja. Mivel eszközöm mélyen nem forgat, rögtön
nem hagy, ami azzal a nagy előnnyel jár, hogy a
talajt igen jól megmunkált, a vetésre kész álla-
potba hozza. Az így megmunkált talaj a nedves-
séget megtartja, ami megbecsülhetetlen előny szá-
razságra hajló éghajlatunkban. Kultúrnövényeink
kivétel nélkül meghálálják a talaj mélyítését, meg-

A PETRÓLEUMÜZEMÜ **FORDSON** TRAKTOR **EGYSZERŰ GAZDASÁGOS MEGBIZHATÓ** **HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI** BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B

követelik azonban, hogy a fellazított talaj a vetés előtt ismét egy bizonyos fokig összenyomassék, amire szolgál a Campbell-féle általajtómitó. A jól megmunkált talajban elégséges, ha a jól kezelt trágya csak néhány centiméter földdel takarják le, mert ereje gyorsan és teljesen csak így érvényesülhet.

Budapest.

Beyer Károly.

MAGYAR DRY-FARMING
SIKERES GAZDÁLKODÁS SZÁRAZSÁGBAN
 Írta: **GYÁRFÁS JÓZSEF**
 Hérmentes küldéssel 2600 koronáért kapható a „Pátria” r.-t. könyvostályában, Budapest, IX., Ulói ut. 25. szám (Köztelek)

Többtermelés és szaktudás.

Hazánk újraépítésének alapját mezőgazdálkodásunkban kell keresnünk. Bármilyen nebezen is terelhető a mezői gazdálkodás a rendes mederbe, ez az erőforrás egy részében mégis csak a birtokunkban maradt. A természeti erőknél, a talajnak teljes kihasználása, illetve helyrehozása ugyan most főfeladatunk. Sajnos, ma a gazdálkodás újraépítésénél az anyag- és erőhiány következtében csak lassu fejlődésre számíthatunk: nem páloták, hanem csak kunyhók építésére.

Ha végig tekintünk egyes vidékek gazdálkodásának mai helyzetén, sivar, elszomorító képet látunk. A talaj elgyomosodottságával, hiányos megműveltségével, kimerült trágyaerejével, az istállók, a takarmánypajták és magtárak ürességükkel, a raktárak és trágyatelepek trágyahiányukkal, a gépszínek elhasznált eszköz- és gépjelével, a majzorok dűledező épületeikkel kiáltanak segítségért és majdnem lehetetlen feladatnak megoldására figyelmeztetik a gazdát, de egyszerűen arra is, hogy hiu ábránd volna rendes gazdálkodásunknak gyors helyreállítását reménylenünk. És mégsem szabad csüggednünk, nem szabad várnunk a csodát, mely magától helyrehozza hazánk mezőgazdaságát.

Magunknak kell a csodát megcsinálni.

A termelés fokozása legyőz minden gazdának legszentebb kötelessége. Lángbetűkkel szeretném hirdetni ezt szegény hazánk minden falujában, minden zugában. Csakhogy amikor ezt hangoztatjuk, be kell ismernünk azt, hogy a többtermelés csak szaktudással érhető el. Pedig, sajnos, ennek hiányát minálunk lépten nyomon tapasztalhatjuk.

A jövőben már csak közérdekből is több tudáshoz kell kötni a gazdálkodás lehetőségét. Vonatkozik ez a nagyobb területen gazdálkodókra éppen úgy, mint a kiscgazdára. A birtokosok és gazdaszettek szerepét meg az okvetlenül szükséges elméleti ismereteket az akadémiákon, a kiscgazdák a földmivesiskolákon. De a földmivesiskolákon ne neveljünk urakat, kik kezdetben csak ispáni állásra pályáznak, de később az intézői állásra törekednek. Az akadémiát végzettek pedig, ha az oklevél zsebükben van, ne akarjanak azonnal intézők lenni. Türelemre intem az én ifjú barátaimat, kiknek még nem régen jóakaró tanárunk voltam és mindenkor atyai barátjuk vagyok. Ahhoz, hogy valaki jól gazdálkodni tudjon, nem elég az oklevél, ahhoz még gyakorlati ismeretek is kellenek. Enélkül magam sem biznám birtokomat akadémiát végzettek.

Igen sok esetben hallom az akadémiát végzettektől, hogy kényes helyzetben érzik magukat, ha csak a gyakorlati ismeretekkel rendelkező intéző ur dirigálja őket, sokszor a tanultakkal ellenkező irányban. Talán a legtöbbször csak hiúság szülte ezt a fiatalembert, de bizony nem ritka eset az sem, hogy egyes főnökök fitymálják az akadémiái ismereteket. Bizonyára hiba ezt tenniük. Viszont a fiatal oklevelesek ne fitogtassák szerzett tudásukat, ne szerénytelenkedjenek és ne

türelmetlenkedjenek. A köteles tisztelettel viseltesse a nem okleveles főnökkel szemben és ami a legfontosabb: tudásukkal és szorgalmukkal szerezzenek dicsőséget az oklevélnek. Meglássák, ha egyetemesen így fognak viselkedni, a harcot megnyerik és csak oklevelesek fognak keresni az uradalmak. Ma a kenyéret sokat kell tűrnünk mindenütt és aki leküzdí magában a türelmetlenséget, az végre is célhoz ér.

Legény Ödön.

VEGYESEK.

Eljegyzés. Fábry Magduskát, felsőalmási Fábry Károly földbirtokos, v. országgyűlési képviselő és Wagner Jeanne leányát Békéscsabaról eljegyezte Wittmann Ferenc eleki földbirtokos, m. kir. gazdasági tanácsos, tartalékos buszrafőadnagy.

Az 1920. évi népszámlálási statisztika. A M. kir. Közp. Statisztikai Hivatal most adta közre az 1920. évi népszámlálási statisztika első kötetét. Ebből a kötetből vesszük ki a következő érdekes adatokat. Csonka-Magyarország népsűrűsége jóval nagyobb, mint Nagy-Magyarországon volt, amennyiben az 1910. évi adatok szerint az eredeti területen 642, a jelenlegi területen pedig 819 a népsűrűség négyzetkilométerenként. Csonka-Magyarország területe jelenleg 92.916 négyzetkilométer, a lélekszám pedig a népszámlálás szerint 7.980.183. Ugyanezen a területen az 1910-i állapottal szemben 49%-os a szaporodás. A háború nagy embervesztésére ellenére tehát elég jelentékeny szaporodás mutatkozik, mit legnagyobb részét az elszakított területekről történt menekülések magyaráznak. Négy délvideki megyében, Baranyában, Tolnában, Bács-Bodrogban és Beregben fogyás mutatkozik. Nemzetiségi megoszlás szerint a magyarság 90%-ot képvisel és emellett a többi nemzetiség száma elenyésző. Az általános műveltségnek legelőnyösebb fokmérője, az irni-olvasni tudás tekintetében nagy javulás mutatkozik. 1910-ben a 6 éven felüli népességnek 80-3%-a tudott irni olvasni, 1920-ban 84,8%-a. Azonban még így is 1 millió fölül van a hat éven felüli analfabéták száma Csonka-Magyarországon. A népszámlálás kimutatja a lakóházak számát is. Csonka-Magyarországon 1.175.338 lakóház van, 1910. óta a szaporodás mindössze 28.000, vagyis csak 2,5%. A népesség tehát kétszer olyan mértékben növekedett, mint a lakóházak száma s már ez maga megmagyarázza a lakásinséget. A lakóházak falazata és különösen tetőzete tekintetében nagy javulásról számolunk be a statisztika adatai, mert a szilárdabban épült házak aránya növekedett, a tűzbiztos tetőzettel ellátott házak aránya 39,3%-ról 50,4%-ra emelkedett, a legkevésbé tűzbiztos zsup- és nádfedeles házak aránya pedig 49,4%-ról 41,2%-ra csökkent. A 22 iv terjedelmű kötet ára jelenleg 1200 korona, kapható a Központi Statisztikai Hivatalnál, Budapest.

A berlini gyapjárverés eredménye. A német mezőgazdasági kamarák gyapjárverésítő szövetségének ezidei X-ik gyapjárverése július hó 12-én volt Berlinben. Árverésre került körülbelül 3000 métermáza gyapju. Az árverés ötünk irányzat mellett folyt le és az árverésre került gyapju mind elkel. Árak a következők voltak: Sziléziai A/A posztgyapju zsiros, szenyes állapotban 16-18 millió M. métermázaankint (ez gyárilag mosott arura átszámítva kilogrammonkint 600.000-650.000 M.-nak felel meg); hosszú merino A gyapju métermázaankint 15-21 millió (gyárilag mosva kilogrammonkint 450.000-500.000 M.), rövid (Halbschürige) A és A/B gyapju métermázaankint 14-16 millió M. (gyárilag mosva 380.000-400.000 M. kilogrammonkint), B gyapju 12-16 millió M. métermázaankint (gyárilag mosva 380.000 M. kilogrammonkint), félhosszu keresztzetű C gyapju 7-10 millió M. métermázaankint (gyárilag mosva kilogrammonkint 280.000 M.). Különösen a finom, könnyű és a magas rendementtartalmu gyapjut keresték s ezek érték el a legmagasabb árakat. A legközelebbi gyapjárverések: Halleban augusztus 24-én és Bermben szeptember 28-án, november 2-án és december 14-én lesznek.

Terméskitátások Bánátban. Az elszáított Bánátból vett hírek szerint ott a buza-termés várakozáson felül jól alakult, holdankint 10-12 mázsa terméssé számítanak. Különösen a minőség tekintetében nagyon jó a buza, amennyiben 82-83 kg hektoliter-súlyt ér el. Általában az őszi vetemények mind nagyon jól sikerültek, a tavasziak ellenben kevésbé kielégítőek, különösen tengeriből és burgonyából nagyon gyenge termés érkezik. A gyakori csapadék azonban még sokat javíthat a helyzeten. A dohány is nagyon sokat szenvedett a végülküli szárazság következtében. A gabonapiacra csupán a tengeri irányzata szilárd, a többi cikkeknél a buzalisztnél is vontatott. A malmok nem vásárolnak és a spekuláció is tartózkodó. A szakörök véleménye szerint az új buza kezdőarfolyma 1400-1500 jugoszlav korona körül lesz.

Katonaság zab-takarmány-és tűzifavásárlása. A m. kir. debreceni 6. honvéd vegyes dandárparancsnokság ellátási osztálya a Debrecen, Nyíregyháza, Berettyóújfalú és Nyírbátorban elhelyezett csapattárs részére 1923. október 1-től 1924. évi szeptember hó 30-ig szükséges zab, szén, ágy és alomszalma, továbbá tűzifavásárlásának és a kenyérkincstári lisztből való felállításának biztosítására verseny tárgyalást tart. A versenyterjesztések ideje 1923. VIII. 14., VIII. 16., VIII. 18. és VIII. 21. Érdeklődők részletes felvilágosítást végtel forduljanak a fenti parancsnokság ellátási osztályához.

Versenyterjesztés takarmány szállítására. A kereskedelemügyi miniszter a budapesti m. kir. postaiállomás részére az 1923/24. gazdasági évben szükséges 7500 q. zab, 9100 q. szén, 6600 q. alomszalma szállítására nyilvános ajánlati versenyterjesztést hirdet. Az ajánlatot a honvédelmi miniszternek a takarmány szállítására* felirattal 1923. évi augusztus hó 4-én délelőtt 10 óráig a budapesti m. kir. postaiállomásra Budapest, VII. ker., Stefánia ut. 4. sz. alá kell beadni. Ide forduljanak a részletes feltételek iránt érdeklődők.

Beiratkozás a debreceni m. kir. gazdasági akadémiába. Az 1923/24-ik tanévre a debreceni m. kir. gazdasági akadémiára a beiratkozás október 1-8-ig tartanak. Irattal beküldésével az előjegyzések már folyamatban vannak. Két száz hallgató teljes felkészüléssel berendezett akadémiái konviktusban megüresedett helyekre a pályázat augusztus 30-ig nyújtandó be az akadémia igazgatóságához.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet R.-T. részvénytőkéjét 1 1/2 milliárdra emeli fel, miáltal saját tőkéi 1,5 milliárdra emelkednek. Az intézet megszerelte a 100.000.000 K. részvénytőkéjű „Corvin” Vasöntő- és Gépgyár R.-T. részvényeit, érdekeltséget vállalt a borsodmegyei székonyi közszéchenyánál. A Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet mindkét iparvállalat részvényeinek tőzsdéi bevezetését kérelmezte. Ugyancsak érdeklődés vonta a Debrecenben 43 év óta fennálló Debreceni Kolosbóné Szegélyző Egyletet, amely meg alapította 60.000.000 K. részvénytőkével a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetet.

Palágyi Gyula-féle butor- és vasárgyár, melynek 50 millió K. alaptőkéje van, a közeljövőben a tőzsdére fogja bevezetni részvényeit Bondy és Tarján cég útján. A vállalat a Hajtás uton hatalmas ingatlanokkal rendelkezik Gyára, amely intézeti butoroktól luxusbutorokig mindent gyárt, ugyancsak vasárgyakat, rezbutorokat, portalt és fűtőberendezéseket, állandóan 150 munkást és 30 tisztviselőt foglalkoztat.

„Ofa” Holzindustrie A.-G. Zürichben megtartott közgyűlése a 348.321,38 svájci frank tiszta nyereségből részvényenkint 3 svájci frank osztalék kifizetését határozta el. A szelvények beváltása az Országos Fatermező R.-T.-nél (V. Zoltán-utca 16.) Zürichre kiállított svájci frankra szóló csekkkel történik. A vállalat alaptőkéjét 7 millió svájci frankra emelik olyképpen, hogy a részvényeket svájci frankban, névértékben fűti egy a Comptoir d'Escompte de Genève genfi bank vezetése alatt álló svájci csoport veszi át, amely a régi részvényeseknek minden 10 részvény után 1 újat ad 5000 korona ellenében.

Dél-Kelet Viszontbiztosító R.-T. tőzsdéi jegyzetét fogja kérni. Az intézet a Frankfúrti Biztosítási magyarországi jogutódja. Érdekeltségéhez tartozik: a Dunántúl az „Ivria”, Budapest és Nagyváradon a Román Lloyd temesvári biztosító intézetek, valamint a Frankfúrti Összes fizetési részvétel. A tőzsdéi bevezetést engedélyezés után a Strasser és Társa bankcég (V., Nándor utca 11.) fogja eszközölni.

A Magyar Szalámigyár R.-T. igazgatósága elhatározta, hogy az e hónap 29-re összehívandó rendkívüli közgyűlésén javasolni fogja az alaptőkének 300 millióról 500 millióra való felemelését. A tőkeemelés megokolja az érdeklődésre tartozó bel- és külföldi vállalatok hatalmas fejlődése és tőkeemelési, továbbá a Kolozsvári (Heinrich) Szappangyár részvénytőzsdéjének megszerzése és Debrecenben a Debreceni Első Takarékpénztárral együtt megszerzett, 1835 óta fennálló Kuczik-féle húsfeldolgozótelep átvétele. A társaság Debrecenben nagyobbarányu hízalót és szappangyárat és

KEMÉNY-féle öntözőrendszerek!

I. Permetezőöntözés szántóföldeken:

Félkör szerű öntözőfejekkel (szabadalom)
 Szászbereni uradalom 100 m. holdon
 a „Phönix Rohrlaufbau G. m. b. H. Berlin” magyarországi telepe, Mezőgazdasági öntöző r.-t. 500 m. holdon
 Szajoli Béruradalom 200
 Novákpusztai Uradalom 700
 Összesen 1500 m. holdon

Párosával vándorló öntözőkarokkal (szabadalom)

50% szénmegtakarítással!
 Szajoli Béruradalom 200 m. holdon
 Novákpusztai Uradalom 700

Összesen 900 m. holdon

III. Elárasztóöntözés:

Pusztamizsei Uradalom 400 m. holdon

KEMÉNY GYULA mérnök, Budapest, VI., Szondy-utca 28. sz.

elszakított Bánát-
mes varakozason
mázsas termésre
tekintetében na-
89 kg hektoliter-
etemenyek mind-
lenben kevésbé
és burgonyából
A gyakori csa-
at a helyzetén-
lett a végneküli
racon csupan
biakéknél, a
nok nem vásá-
zkodó. A szak-
za kezdőarfolya-
örül lesz.

asárán. A m kir-
nesnokság ellátási
tyónjához és Nyir-
923. október 1-től
s zab, szóna, ágy-
nak és a kenyér
tosítására verseny-
jeje 1923. VIII. 14.,
k részletes felvila-
nesnokság ellátási

ására. A kereske-
staállomás részére
00 g, zab, 9100 g,
nyilvános ajánlati
borítékban. Ajánlat
évi augusztus hó-
r. postaiállomáson
kell beadni. Ide
ekleklődök
sági akadémiába.
sz. gazdasági akat-
tartanak. Retségi
atban vannak. Két-
tt akadémiával kon-
zat augusztus 30-ig
z.

nyírtér.

E. részvénytőké-
15két 15 mil-
100.000.000 K.
gyár R.-T. rész-
vegyei sajkondói
Hitelintézet mind-
zetését kérelmezte.
ben 43 év óta
et, amelyel meg-
Tiszántúli Mező-

ar, melynek 50 mil-
őzsdére fogja be-
y után. A vállalat
ndelkezik. Gyára,
mindent gyárt, ugy-
és tüzeltberende-
iselőt foglalkoztat.

rtartott közgyűlése
i részvényenkint
e el. A szevények
V., Zoltán-utca 16.)
kel történik. A vál-
emelik olyképpen.
értéken fölül egy
ank vezetése alatt
i részvényeseknek
korona ellenében.
sdei jegyzetét
ító magyarországi
nántul az „Ivria”,
Lloyd temesvári
összes tüzleteiből
és után a Strasser
gja eszközölni.
sága elhatározta,
kivüli közgyűlésén
óról 500 millióra
ja az érdekkörébe
fejlődése és töke-
ch.) Szappangyár
benben a Debreceni
tt, 1835 óta fenn-
tele. A társaság
szappangyárt és

ek!
öntözés:
érvél (szabad.)
100 m. holdon

öntözés:
400 m. holdon
ca 28. sz.

ülön vállalatot létesít a Debrecenben centralizálódott román sertésbehozatal és tranzit lebonyolítására. A javaslat szerint minden öt régi részvény után két új részvény vehető át darabonként 500 K-ért. A társaság ezenkívül minden öt régi részvényre tárcájából egy Czinner-szalámírészvényt ad ingyen a részvényeseknek.

A Magyar Városi Bank alaptőkéjének 550.000.000 koronára emelését határozta el. 500.000 drb új részvény 1:1 arányban darabonként 700 koronáért a régi részvényeseknek ajánlatik fel, míg a fennmaradó részvények magasabb árfolyamon az intézet már fennálló külföldi kapcsolatainak kimélyítése céljából külföldi pénzesoprtnak engedtetnek át. Az elővételi jog folyó évi július 28-tól augusztus 4-ig bezárólag a Magyar Városi Banknál és a Magyar Jeizá'og Hitelbanknál gyakorolható.

A Pesti Viktória-Gőzmalom f. hó 28-án tartott közgyűlése elhatározta, hogy részvényenkint 1000 K. osztalekot (100.000 dró 1922. évre osztalékjogosult részvény a 1000 = 100 millió korona) fizet.

A Földhitelbank tőkeemelése. 2:1, 20.000 K-ért. Julius 21-én, szombaton, delben tartotta igazgatósági ülését a Földhitelbank, amelyen végleges döntést történt az újraszervezett intézet alaptőkeemelése ügyében. Az igazgatóság határozata értelmében a Földhitelbank július 31-iki közgyűlése úgy fog határozni, hogy 2 régi részvényre 1 új részvényt adnak 20.000 korona körüli árfolyamon.

NYILTÉR.

29. évvelében foglalkozt nem vállal felelősséget a szerkesztéséért.

5642 **Prima román és cseh import**
tűzifát
vagontótelekben azonnal szállít, magyar koronaokban is, minden magyar állomásra
LIGNOCOMMERCIA
FAIPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, VI., Andrassy-ut 32.
Telefon: 93-39 és 178-14 Sürgőnycim: Koberfa Budapest

Szivógáz-motortulajdonosok figyelmébe!
Motortüzeméhez minden gazdaság maga állíthatja elő faszénét tőből, csutkából vagy mindenféle hulladékból **szab-dalmazott, ön-üzelés-, faszénesítő**
retortákkal
Egyszerű kezelés, rendkívül kis költség. Ajánlattal díjtalanul szolgál a **MAGYAR VEYIPARI GÉPGYÁR R.-T.** Budapest, X. ker., Noszlopy-utca 1. szám TELEFON: József 90-07 és 90-08 6058

ERDÉLYI MÁRK 6077
GŐZ- ÉS MOTOREKE-ALKATRÉSZ GYÁRA
TELEFON: 191-17 Budapest, VI., Lehel-utca 10. Sürgőnycim: GÖZEKE
ELVÁLLALJA gőzekék, valamint bármely rendszert **billenőekék** szakszerű javítását, ugyszintén az összes **kazánjavítási munkálatokat**, béképpen új tűzszekrények építését.

Vádat kévékben
200 cm. és nagyobb hosszban **megvételre keres**
Haidekker Sándor
szőlőművelés-, font- és kerítészgyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. sz. 6140

GÁBOR-tűnevelőintézetben
Budapest, VI., Munkácsy-utca 21.
Telefon: 90-00
a beiratások az **1923/4. tanévre** megkezdődtek
Prospektus 5856
Nyaralótelep Nagymaroson és a Tátrában

BERSON
GUMMISARKON 6432
ruganyosan, nesztelenül járunk.
Kíméli a magunk és környezetünk idegét.
Olcsóbb és tartósabb, mint a bőr.

Eredeti **nemesített repce vetőmag**
kapható: 6093
herceg Esterházy Pál hitbizomá-nyi uradalmában, Eszterházán, a kifizetés napján érvényben lévő napiárhoz 40% felért számítva. Előjegyzések elfogadtnak **nemesített tavaszi búza, zab, mák és lóbab vetőmagokra** is.

Gazdasági nyomtatványok
vállalatunk nyomtatványosztályában szerezhetők be **Árjegyzék díjmentesen!**
„PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám, Köztelek

„KÖZTELEK”
INGATLANFORGALMI IRODA
Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. em.
az OMGE ingatlanforgalmi vállalata az O. F. B. engedélyével
közvetíti mindennemű **mezőgazdasági ingatlanok**, házhelyek, kereskedelmi és ipartelepek **vételét és eladását**, valamint **haszonbérleteket** és ingatlanok eldarabolását, továbbá budapesti és vidéki házakat, villákat, telkeket stb.
Mindennemű megbízást szolidan, titoktartás mellett és gyorsan lebonyolítunk.
Kérjük a t. gazdaközönséget, hogy vállalatunkat mindenféle ingatlanügyben **bizalommal keresse fel.**
Üzletszerzőket méltányosan díjazunk.

Szivógáz- és benzin-lokomobilokat
automatikus szabályozással, lassu fordulatszámú gyárt és raktárról szállít,
szivógázra átalakításokat garanciával vállal!
„CORVIN” Vasöntő és Gépgyár R.-T.
Városi Iroda:
Budapest, V., Alkotmány-utca 23. sz. TELEFON: 102-05 6791

Kérje legújabb gazdasági nyomtatvány-árjegyzékünket
„Pátia” Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Dunamenti Fakereskedelmi R.-T.
Budapest, VI., Váci-ut 13.
Telefon: 184-28 Sürgőnycim: Marsófa
Legelőnyösebben vásárolhat **faragott és fűrészelt fát, deszkát, léceket, záricéket és mindenemű építési faanyagot** 6029
Állandóan vesz mindennemű rönköket

Gazdasági szekerek
Lőfogatra, teljesen újak. Gabonahordásra kiválóan alkalmasak. Elsőrangú gyártmány. Alváz és létrája elsőrendű szivós bukktából, kerékgagyak szilfából, kerékküllök fehér kőrisfából vagy akácfából, saroglyák, kiséfák és hámfák akácfából. Kifogástalanul megvalva, míg a készlet tart **Igen elesen** raktárikiütés miatt beszerezhetők. Gazdáknak előny-árak. Értekezhetni: „Futura” A Magyar Szövetkezeti Központok Aruforgalmi R.-T., Budapest, V., Dorottya-utca 2. szám, III. em. 85. ajtó. 6050
UGYANOTT ELA 0: 60 drb **fatalicska**, 1 drb 18-soros „R-kord Drill” **vetőgép**, 1 drb 5. számú **Backe-rosta**, 1 drb kézi **kukoricamorzsoló**, 1 drb **lókapa** és 1 drb kézi **szórvavetőgép**.

ZSÁKOK
és új
vizmentes ponyvák
kölcsonzése
elsőrendű minőségben, valamint új terményszákak, szalmaszákak, kézi kévelkötelek és gazdasági kötélárak azonnali szállításra kaphatók:
Ifj. LÁSZLÓ GYULA cégnél
Budapest, V., Nádor-utca 20.
Sürgőnycim: Sacking 6108
Telefonszámok: 160-82 és 163-16

MEZŐGAZDASÁGI CHINOIN GYÓGYSZ. ÉS VEY. TERM. GYÁRA R.-T. UJPEST Kérjen ismertetőt és árajánlatot!
OSZTÁLY TELEFON: 163-36, 133-54, 85-30
ÜSZÖGVAR ELLEN vetőmagcsávászásra
BURGONYAVESZ ELLEN porózásra (Phytophthora)
K L O R O L Biztos eredmény!
BURGOL 30-40%-os terméstöbblet!
Fokozza a mag csírarejét!
PERONOSPORA ELLEN: PEROSAN permetezésre. Mész nem kell hozzá!
Beszerezhető: Gyárunkban, Magyar Mezőgazdák Szövetségénél, V., Alkotmány-utca 29., Mauthner Odón nagykereskedésnél, VII., Kottenbiller-utca 33., Magyar Mezőgazdák Részvénytársaságnál, IV., Kossuth-Lajos-utca 3. és minden magkereskedésben

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN SZÁNT és CSÉPEL EXCELSIOR MOTOREKÉNK TÁRSASÁG ISMERTETÉST KÉRNI TÁJÉKIRATI-CIM: 6919
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPUCH BUDAPEST
AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH TELEFON: 5-72
Magyarország elődési központja: BUDAPEST, VI., LISZT-FERENC-TÉR 9.

NYILTTÉR.

(A reválban foglalkozást nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

HALMI
MÉRNÖK
Budapest, V., Anlich-utca 5.
Telefon: 38-14

TERVEZ ÉS ÉPÍT! minden-
nemű lakó-, gazdasági-
és gyári-építkezést, to-
vábbá beton- és vas-
betonépítkezéseket 6154

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Bevezető: Rago Károly dr.

Gabona, liszt és őrlemények. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jelentése.) Az elmúlt hét folyamán az irányzat rendkívül szilárd volt. Ugy a kenyérmagvak, mint a terményekké jelentékeny áremelkedést értek el. A forgalom csak szűk keretek között mozog. Julius hó 26-án, budapesti paritásán, 100 kg. kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg-os: tiszavidéki 71,000—73,500, fejemegyei és pestvidéki 70,000—72,000, buza 78 kg-os: tiszavidéki 72,000—75,000, fejemegyei és pestvidéki 71,000—74,000, rozs 50,000—52,000, takarmányarpa 35,000—40,000, zab 60,000—65,000, tengeri 52,500—55,000, repce 100,000—110,000 K. A liszt árát ma kg. kint 130 koronával drágította meg a malomkoncentráció. Az új árak szerint a 0-as liszt 1170, 2-es liszt 1045, 6-os liszt 840, 7/8-es liszt 690, 7/4-es liszt 570, 8-as liszt 400, korpa 370 korona kilogrammonként, zsákkal együtt vagontételben, ab malom.

Budapesti takarmányvásár. Julius 27. (A székesfővárosi vásárgazdasági hivatalos jelentése.) Rétiszéna I. r. új 10,950—15,500, II. rendű új 8250—10,900, nádtakarmány, száraz 5500, lucernaszéna 13,500—17,000, zabosbúkköny 13,000—16,750, tengeriszár, zöld 4000, alomszalma 6200—7500, zsupszalma 7400—8000 korona q-kint.

Budapesti vágómarhavasár. 1923. évi július 28. Felhajtott összesen 1218 darab nagy vágómarha. Mithogy külföldiek is vásároltak, a vásár irányzata élénk lefolyása volt. Az árak kg. kint 400—700 K.-val, némely esetben még többel is emelkedtek. Eladatlanul visszamaradt 1 darab nyagmarha. Következő árakat jegyezték: Bika jobb minőségű 3100—4000, kivételesen 4900—5200, silányabb 2100—2700 K. Tarka hizott ökör, jobb minőségű 3150—3800, kivételesen 4400—5100, közepminőségű 2400—2900, alarendelt minőségű 1800—2200 K. Magyar tehén 2200—3400, kivételesen 3600—3800 K. Tarka tehén 2150—3600, kivételesen 4500—5020 K. Bivaly 2700—3300 K. Növendék 2150—3200 K. Kicsontozni való, 1860—2000 K.

Budapesti lóvásár. 1923. július 28-án. A vásári forgalom közepes. Felhajtott I. oszt. 16 664 darab, II. oszt. 16 61 darab, összesen 725 darab. Eladott 355 darab. Eladatlan maradt 370 darab. Árak: háttas, csikó 150,000—380,000 K.-ig, könnyebb kocsi 1,375,000—1,850,000 K.-ig, igás kocsi, nehéz 1,000,000—1,800,000 K.-ig, igás kocsi, könnyű 435,000—1,350,000 koronáig, számár 160,000—260,000 K.-ig, öszvér 200,000—500,000 koronáig, alarendelt minőségű lovak 150,000—600,000 K.-ig, vágólovak 160,000—420,000 K.-ig. Fővárosi vágóra vásároltak 17 darabot, vidéki vágóra vásároltak 58 darabot.

Budapesti szarvómarhavasár. 1923. július 24. Felhajtás 111 darab élő belföldi szarvóborjú. A vásár lefolyása élénk. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szarvó: I. r. 3600—3130, kiv. 3200 K.-ig, II. r. 2750—2950 K.-ig kg.-kint. **Budapesti sertésvásár.** (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jelentése.) A felhajtás 3334 drb. A korona zuhanása folytán az árak óráról-órára emelkedtek. Prima urasági 4500—4700—5000, prima szedett 4400—4600, közép 4300—4500, könnyű jobb 4200—4400, könnyű silányabb 3900—4200, öreg urasági 4300—5000, öreg szedett 4000—4300, sonkamalac 4600—5000, átvészelt sziló 4000—4600, átvészelt sziló 4000—4200 K. Zsir 6000—8500, szalonna 5400—5600, hus 5000—5300 K. kg.-kint.

Nagyteheni kivittelt sertéscsoplo. A nagyteheni sertéstelepről 850 drb tranzit volt Csehország és Ausztriába. **Tenyess- és haszonállatok.** (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) Jármosokrók és tenyészállatok iránt a kereslet változatlanul élénk és árak a következők: I. rendű tarka jármosokrók 5000—5500, II. rendű tarka jármosokrók 4500—5000, friss fejű és vemhes tehenek 4500—6000, 1 1/2 éves úszók és tinók 4000—4500 K. kg.-kint.

Wieni vágómarhavasár. (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) A folyó hó 23-iki vásár felhajtása 1524 drb volt. A vásár irányzata kezdetben élénk, később ellanyhult. Jegyzések a következők: Ökör, extrém 19,000—22,000, I. rendű 16,000—18,000, II. rendű 13,500—15,500, III. rendű 12,000—13,000 o. K. Bika, extrém 17,500—18,500, I. rendű 16,000—17,000, II. rendű 14,500—15,500, III. rendű 13,500—14,500 o. K. Kicsontozni való 9000—12,000 o. K. Tehén, extrém 13,000—19,000, I. rendű 15,000—17,000, II. rendű 12,000—14,000, III. rendű 10,000—12,000 o. K.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) A folyó hó 24-iki vásár felhajtása 3236 darab volt. Élénk irányzat mellett a következő árak

fordultak elő: Prima zsirsértés 23,500—24,500, kivételesen 25,000, közép zsirsértés 23,500—24,500, öreg zsirsértés 21,500—23,000, szedett zsirsértés 23,000—26,000, husértés 25,000—29,000, kivételesen 30,000 K. A folyó hó 26-iki vásár irányzata és árak változatlanok.

Csehországi állatok. (A Magyar Mezőgazdák Allatértékesítő R.-T. jelentése.) A prágai marhavasár felhajtása összesen 1288 darab volt. A felhajtás nagyon bizonyult, minthogy a nyári szezonra való tekintettel a kereslet kicsi, s éppen emiatt az árak visszamentek. Ökör és úszók árak: I. 750—850, kiv. 9, II. 6—725, III. 4—575, tehén és bika I. 7—8, kiv. 850, II. 6—7, III. 4—550 cseh K. kilogrammonként. Zsirsértésben a felhajtás nagyon kicsi volt, s ennek következtében az árak emelkedtek. Árak 1150—12 cseh K.-ig. Hussértésekben — a kis felhajtás következtében — nagyon élénk üzlet fejlődött ki, úgyhogy az árak a múlt heti árakhoz képest 150 cseh koronával emelkedtek. Árak: 1250—13 cseh K.-ig.

Gyapja. A korona áresése következtében az árak emelkedtek, a termelők tartózkodnak az eladástól és 7000—8000 K.-ás árakat kérnek; viszont a kereskedők 5000—5500 K.-ás árakat hajlandók csak fizetni.

Nyersbőr. A nyersbőrpiac viharos áremelkedést mutat. Kedden délelőtt a marhabor ára alig 10 perc alatt 4500 ról 5000-re, majd 5300-ra rugott, hogy délután már 5600-at körjének érte. A fővárosi nagy bőrgyárak továbbra is tartózkodnak a vételtől, de a vidéki bőrgyárak, főleg a nagyobb vidéki városokban minden nyersbőrt késznek megvásárolni, hogy az üzemi életet abba ne hagyják. A külföldön lekötött nyersbőrök ára se igen lesz olcsóbb, mint a belföldieké.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje július 25-től 430 K., tejszínhabnak 2600 K., tejfel 1100—1200 (nagyban 950—1050) K., teavaj 1a 8000 korona (nagyban 6700 K.), vaj 1a 5300—6000 K., vaj 1b 4400 K., tenésztör 1000 K. (nagyban 850 K.), juhturó 1a 2200—3000 K., juhturó 1b 2000 K., juhsajt 2800 K., ementáli 5500 K., grói 3700—3800 K., trappista 2800—3300 K. (nagyban 2500—2700 K.) kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő csirke párja 4000—9000, kacska kg.-ja 4400, liba kg.-ja 4400, tyúk párja 7000—10,000, tojás darabja 135 K.

Zöldség és gyümölcs. Zöldbab 380, ubjurgonya 260, uborka 500—400, uborka savanyított 800, tök 40, gyalult 120, hagyma 160, kalarábé 100, káposzta 200, vörös 400, savanyított idei 700, régi 180, karfiol 900, sóska 150, paraj 250, cékla 130, kel 150, retek 300, paradicsom 900, borsó hüvelyes 500 K. kg.-kint. Saláta 20—40, csöves kukorica 140, paprika 20—100 K. drb.-kint. Ózibarack 300—1200, sárga 900—1200, alma 700—900, körte 600—1000, sárga szilva 1400, kékszilva 900, vörös 1000, sárgadinnye 2300—3000, ribizli 900, málna 2800—3000 K. kg.-kint.

Borsó. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete jelentése.) Az árak a korona esése következtében napról-napra ugrásszerűen változnak, úgyhogy a jelen pillanatban árakat közzélni nem is lehet. A kereslet elég nagy, azonban a termelők még a magas árak mellett is tartózkodnak az eladástól. Az új terméskilátások továbbra is kedvezőek, kárókról jeleltés nem érkeztet.

Zürich-ben július 26-án 100 magyar korona = 3 1/2 centime.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. I. **Kunzentmárton.** Tapasztalat szerint erősen kötött, nehezen szátható vizállásos agyagon, különösen ha addig el volt hanyagolva, a műtrágya megfelelő hatást addig nem sokot kiváltani, amíg az ilyen kedvezőtlen fizikai tulajdonságú talaj helyes műveléssel, szerves trágyával való ellátással, meszesítéssel és elsősorban vízviszonyainak szabályozásával (a felső víz levezetésével, alagsóvezetéssel) megfelelő kedvező állapotba nem hozatik. Az istállótrágya tehát elsősorban erre a talajra adandó. A fekete talajon, amennyiben ezáltal humuszban gazdag talaj érteik, a műtrágyától már sokkal inkább várható hatás, elsősorban a szuperfoszfáttól. Az ösziék közül az istállótrágyát nemcsak a legjobban bírja, de nagyon meghálálja, sőt sovány talajon egyenesen megkivánja a répce. A műtrágyát közönséges vetőgéppel a vetőmaggal összekeverve nem lehet elvetni. Nyáron az istállótrágyát leghelyesebb a felhajtott trágya hordatni és azután közepélyen alászántani. Közvetlenül répce alá minél apróbbra érett trágyát adjunk és azt mielő korábban forgassuk alá. Ha ugarba vetjük, lehetőleg az első ugarszántások valamelyikével. A műtrágya ára iránt a többi még felvetett műtrágyázási kérdésre nézve pedig részletes tájékoztatásra ajánljuk a következő füzet átvételét: **Kerpely Kálmán, A műtrágyák helyes alkalmazása.** Megrendelhető a „Köztelek” kiadóhivatalánál is.

Sch. I. **Páka.** Vethető augusztus végén, szeptember elején védőnövény nélkül is, mikor a következő évben már magot hozhat. Az őszi vetés azonban annyiban bizonytalan, mert kérdés, kap-e annyi csapadékot, hogy a tél beálltáig eléggé megerősödik, különben kifagy. Kezdetben lassan fejlődik és a védőnövény nélkül való vetés hátránya, hogy ha csak a föld nem nagyon tiszta, különösen ha tarackos, nagyon kigazlik.

M. P. 1. Az 1922. évben termelt buza idén még használható vetésre, ha az romlásmentesen raktározott, mert egy év után a buza csírázóképessége csak kis fokban csökken. Tessék 2×100 maggal nedves íratóspapírban vagy homokban csírázató próbát beállítani, mert így a legbiztosabban megállapítható az, hogy szükséges-e és ha igen, mennyivel kell többet vetni ebből a magból.

2. Attól függ, hogy milyen a kérdéses tőzegtalaj, milyen kulturállapotban van, van-e telkesítő, mennyi homok, iszap, illetve agyag keveredett hozzá stb. Láttatásban bafos véleményét mondani. A legrosszabbak, különösen a vízviszonyoknak szabályozása nélkül, csak keveset érő, többé-kevésbé savanyu fűtermő területek; a már jobb és szántó földnek használható tőzeges talaj főnövényei: a rozs, zab, burgonya és pohánka; megfelelő viszonyok között tőzeges talajon a kender is nagy terméseket szokott adni. Az észterházi Hitbizományi Uradalomban Kovatis Károly gazdasági tanácsosnak eredeti eljárása szerint telkesített Hansgöböl ciszrendű szántóföldet nyertek, amelyen buza, cukorrépa, tengeri stb. műtrágyával bántalatos szép terméseket ad. Minden tőzeggel vesződő gazdának e csodás eredményt telkesítések megtekintését nevezett uradalomban (Eszterháza, Sopron vármegye) melegen ajánljuk.

D. M. R. **Pécs.** A Jorkshire sertésekről külön szakkönyv nincsen. A hussértésajtákat kimerítően tárgyalja eneséi **Dorner Béla** „A sertés tenyésztése és hiztatása” című munkája, mely legteljesebb tájékozódást nyújt minden sertésteryészeti és hizlatási kérdésben. Beszerezhető a „Patria” könyvkereskedésben (Budapest, IX., Üllői-ut 25.). Ha éppen német könyveket óhajt, úgy a legújabb megjelent szakmunkák iránt forduljon a „Patria” könyvkereskedéshez vagy pedig ha azonnal átvenni óhajtja, úgy menjen el személyesen **Grill** könyvkereskedéshez (Budapest, V., Dorottya-utca 2.), ahol raktáron vannak a legújabb német szakmunkák. Megjegyzem azonban, hogy a német könyvek sokszorosan drágábbak, mint a magyarok és nem fog belőlk többet tudni, mint a magyarokból, mivel azok a német gazdasági viszonyokra valók.

Gyapjút
kizárólag előkelő gyárak megbízásából, legmagasabb árakon **vásárolok**
Elővétel nélkül 50% előleget adok
Gyapjuszákokat önköltségi áron szállítok, melyek a gyapjút én veszem meg, nem fizetendő
Zeisler Artur
Budapest, V., Dorottya-u. 9., félemelet
Telefon: 57-15

KÖLCSÖNPONYVÁK
és **ZSÁKOK** legjobb minőségben
Eladás — vétel
Kender- és Zsákkereskedelmi rt.
Budapest, V., Kálmán-utca 18.
Telefon: 179-19

Élénk futó „GÓLIAT” szij legkiválóbb minőségű
hajtószij
Nagyobb a húzó szilárdsága,
nagyobb a tapadása mint a lapos szíj
Varrás, ragasztás és kenés felesleges
Elsőrangú referenciák
Egyedülnél:
Gellért Ignác és Tsa
Budapest, V., Koháry-utca 4. 6019

BORTÓMLÓK
békébeli minőségben, vászonbetéttel, minden méretben.
FEJTŐTÓMLÓK
BORSZIVATTYUK
és az összes borászati cikkek legújanyosabbak
Gépipari és Műszaki Részv.-Társ.-nál,
Budapest, VI., Vilmos-császár-út 56.
TELEFON: 112-14
Saját érdekében kérjen árajánlatot.
6088

Mélyfurásu ártézi kutakat
gazdasági vízvezetékkeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez
FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, **SZÉKESFEHÉRVAR**

ett buza idén még haaz
tesen raktározatott, mert
ége csak kis fokban esőh
ves itatospapirban vagy
litani, mert így a legbiz
szüksége-e es ha igen
a magból. G. E.
rdéses főzgetalaj, milyen
ve, mennyi homok, iszap,
stb. Láthatlanban bajos
különösen a vízviszo
eveset érő, többé-ke
a már jobb és szántó-
lönvényei: a rozs, zab,
viszonyok között főzgec
et szokott adni. Az Eszter-
Kovátsis Károly gazda-
szerint felkészített Hanság-
ok, amelyen buza, eukor-
mulatos szép terméseket
ának e csodás eredményt
tt uradalomban észter-
ajánlhatjuk. Gy. J.
tésekről külön számkönyv
ea tárgyalja enesét Dor-
hiszálása című munkája,
újít minden sertéstenyész-
ezhető a „Patria” könyv-
ut 25.). Ha éppen német
megjelent szakmunkák
ereskedéshez vagy pedig
nyen el személyesen Grill
Dorottya utca 2.), ahol
szakmunkák. Megjegyzem,
sokszorosan drágábbas,
lők többet tudni, mint a
adásági viszonyokra való

HAASZ ADOLF
gépszijgyára
BUDAPEST, V.,
Csanád-utca 7.
(Eötvös-utca 37.) Telefon 19-46.

Ajánl raktárról előrendelt szin-
bőrből készült
gépszijakat
valamint **kötő- és varrószijakat**
és más egyéb technikai
bőralkatokat. 6011

FROSS-BÜSSING TEHERAUTÓK
pótkocsikkal, kitűnő német gyártmányú, gumiabron-
csokkal, 1 motorosai 2 pótkocsival, 15 tonna víz,
tízfa- és teradényaszkókra különösen alkalmas, alig
használt állapotban, jótányos áron eladó. Ajánlatokat
„Elnyós autótétel” jellegre Boko-Bankó hirdetőjébe,
Budapest, V., Dugotya utca 7. 6159

Gőzekekötél
elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDÜS JÓZSEF okl. gépészmérnök
Budapest, IV., Pappnévelde-utca 1. sz.
TELEFON: 99-86. 0445 Sörgőnyelme: HEGEMON

**Elektromos világítási
és erőátviteli berendezéseket**
uradalmak, malmok, kastélyok stb. részére, meglévő
telepek átalakítását, bővítését, szivattyúk, gazda-
sági és hűtőberendezések beépítését vállalja:
SZÉKÁCS ÉS TÁRSASÁG
Budapest, VI., Liszt-Ferenc-tér 4. sz.
Telefon: 96-60. 5167 (Alapítotott 1905-ben)

**Golyós-
csapágyakat**
még töröttet is pontosan,
olcsón
javítok
és vásárolok.
Minden méretben raktáron
malomhoz,
cséplőhöz,
autóhoz.
FRISCH KÁROLY
Budapest, VI., Király-utca 50.
Telefon: 90-71. 5910

Kocsiárucsarnok szövetkezet
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51. sz. 5715

**Szöszösbükkönyv
zöldborsót
lencsét**
legmagasabb
árban vesz
Magyar Agrár- és Járadékbank
Részvénytársaság Magosztálya
Budapest, V., Nádor-utca 16. szám

„STRUKTOR” TETŐFEDŐ- ÉS ÉPÍTŐANYAGKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST
Iroda: V., Szt.-István-tér 15. (Bazilika mellett). Telefon 139-54
Vállal tetőfedéseket a legjobb minőségű TERRENOL-palával,
valamint egyéb fedőanyagokkal. 5957
Szállít vagontelekben közvetlenül a gyárból vagy kisebb mennyiségben
raktárról: cementet, teglát, Terrenol-palát, tetőcserepet, gipszet, fával
vagy szénrel égetett, kiadós darabos meszet, gipszláblát, cement- és
mozaiklapokat, natat és nádszövetet, épületfát és minden egyéb építőanyagot.

**SZÉNÁT, SZALMÁT
GABONANEMŰEKET
VESZEK**
ROTTER ZSIGMOND
Budapest, V. ker., Báthory-utca 7. szám
Telefon: 97-16 és 183-46 6142

Cirokszakáll-, napraforgó- és kendermageladás.
A mezőhegyesi m. kir. ménesbirtokon eladó mintegy 225 m.-mázsa
cirokszakáll, kb. 135 m.-mázsa napraforgó- és kb. 130
m.-mázsa kendermag, megtekintés alapján. Ajánlatok legkésőbb
augusztus 3-án, délelőtt 10 óráig, Budapesten a Földművelés-
ügyi Minisztérium II. I. ügyosztályában (III. emelet 305.) adandók be.
Részletes feltételeket kívánatra küld a mezőhegyesi m. kir.
ménesbirtok igazgatósága. 6141

ÉBER ERNŐ, TOEPLER OTTÓ és TÁRSAI
gazdasági üzem- és iparfejlesztő vállalat
BUDAPEST, V., SZÉCHENYI-UTCA 1.
Telefonszámok: 183-48, 97-09, 94-20 Táviratcim: Ferax Budapest
Legmagasabb áron **vásárol** uradalmaktól
**idei őszi és tavaszi
szalmát**

Velőmagnemesítő és Értékesítő Részvénytársaság
Vezérigazgató: Budapest, V., Mérleg-utca 3. III.
Székács Elemér Telefon: 128-35 és 72-73. Táviratcim: Nemesmag
Eredeti nemesített (nem utántermelt)
Székács-féle őszi buza- őszi árpa- és neme-
sített „F” rozsvetőmagvak
kizárólag nálunk kaphatók
Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében
teljesítünk s előjegyzéseket máris elfogadjunk
Anyatelepek: Árpádhalom (Csongrád megye), Peresznye, (Sopron megye),
Kompolc (Heves megye), Törökbalint (Pest megye). 5935

DUKES és HERZOG
Budapest, V., Zoltán-utca 6.
TELEFON: 88-09 és 122-74 5757
Mütrágyafélék
Erőtakarmányok
előnyös fizetési feltételek mellett.

Kollár Miklós és Breitner
Ujpest-Monfalcone
**KOLLARIT-
BORLEMEZ**
a legjobb tetőfedőanyag
Uránzatoktól óvakodjunk
Fedési munkákat eszközünk.
TELEFON: 12-54, 93-45.

Tűz van!
A „Pyros” szobátó tűzoltó-
készülék a tüzet keletkezésében
néhány szünettel elfojtja.
Ára 9000 korona
Egyedárrsító: **PENYŐ BÉLA**
műszaki nagykereskedés,
Budapest, V., Csáky-utca 43.
Telefon: 191-64

TETŐCSERÉP cementből
azonnal olcsó kapható: 6017
VADAS és VÉRTES
OKL. MÉRNÖKÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓKNÁL
BUDAPEST, V., KÖHÁRY-UTCA 4. TELEFON: 70-06

VILLAMOS-TELEPEKET,
VILLAMOS
berendezéseket terve-
zünk és építünk.
Szivógáz- és elektro-
motorokat, akkumulá-
tor-telepeket, villamos-
szerelesei anyagokat
raktárról szállítunk:
HOFFER és SZOMMER mérnökök műszaki és
elektrotechnikai váll.
Budapest, VI., Eötvös-utca 29. 5443 Telefon: 49-03

**KOHN A. M. VAS- ÉS FÉM-
KERESKEDESE**
BUDAPEST, VII., VÁCI-UT 39-41. SZÁM
Reszényvágányu vasuti anyagok: moz-
donyok, kocsiok,
sinek, fordítókorongok, kerékpárak.
Transzmissziótengelyek, csapágyak,
kapcsolók, szikkerek, szerszámok, szer-
számok, vaskerítések, kapuk, ajtók,
vasuti sinek használt és új állapotban.
TELEFON: 19-32, 99-64, 72-95 5658

**„AUTOR” AUTOMOBILMŰVEK
ÉS MÓTORGYÁR R.-T.**
BUDAPEST, VII., KEREPESI-UT 62
Sörgőnyelme: „AUTOR” BUDAPEST
TELEFON: József 110-36
Ajánlja új és használt benzín- és szivógáz-
motorjait 40 HP-ig
generátorjait 100 HP-ig
szivógázikomobliekat és szállítható generátor-
telepeket. Elvállalja minden rendszerű motoroknak
és gépeknek javítását, átalakítását és modernizálását.

WORTHINGTON SZIVATTYUGÉP R.-T.
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 4. SZÁM
SZÁLLIT:
WORTHINGTON-PETROLÉUM-MOTOROKAT
mezőgazdasági gépek hajtatására 2 1/2-15 lóerőig,
egyszerű kivitelben és könnyű kezeléssel,
WORTHINGTON-KUTSZIVATTYUKAT
szil- és motorhajtatásra,
WORTHINGTON-GŐSZIVATTYUKAT,
WORTHINGTON complet GÉPBERENDEZÉST
villamosvilágításra akkumulátorral, lakóházak és
istállók részére.
KÉRÜNK AJÁNLATI FELHÍVÁST! 6059

Artur
3. félemelet
5884

Artur
Sörgőnyelme: Manillás
Sörgőnyelme: 6019

Artur
Sörgőnyelme: 6019

Artur
Sörgőnyelme: 6019

Artur
Sörgőnyelme: 6019

Lótartók! Mindenféle **LÓSZERSZÁMOT** **KOLHÁNYI TESTVÉREK**
és **NYERGEKET** szállítunk bármily 5649
mennyiségben 5649
Budapest, IX., Viola-utca 48. sz. Hívótelefon: József 53-09.

zállytható!

szinüzemü... Kezelése... ártó árnál!

ANYAGA... VALÓDI... NYERGES-ÚJFALU.

telekek... mérék... Tattersall,...

adászlovak... Tattersall,...

ZEITUNG... Készen állunk...

észmének... Készen állunk...

Kishirdetési ár: Minden azo egyszeri beiktatás 50 korona,...

KISHIRDETÉSEK

Belföldi állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bírta...

Földbirtokosok figyelmébe!

Dijmentes Állásbörzse. A Magyar Gazdatisztok és Erdésztek Országos Egyesülete...

BTÖLTENDŐ ÁLLÁS

Gazdatisztok. Intéző keresetű, feltételei magyar-német szóban...

Teljesgazdasági

szakszolgálatot végzett vaj- és sajtművelés előnyös feltételek mellett...

Felkészítész

ki a konyhatervezést minden ágában járja, megfelelő gyakorlati és munkai...

Kertész

keresek október (esetleg január) 1-1. belépésel, ki a kertészet minden ágában járja...

Gazdasszony

ki minden gazdasági munkában járja, főként a háztartás vezetésében...

Házvezetőnőnek

alkalmazható, aki a háztartás vezetésében és a gazdasági munkában járja...

ALLÁS KÉRSEK

Okleveles gazdatisztok. Intézői állásra keresünk diplomázott, szakszerű,...

Gazdatisztok

Intézői állás keres, nő, gyermekketlen, 48 éves, keresztény,...

Kiseb

gazdaság önálló vezetőjére ajánljuk 20 éves gyakorlati bíró...

Gazdatiszt

ispáni állás keres bármilyen körülményben,...

Földmivészkolát

végzett, közép-korú, ref., nő, kisasszony, józan, szorgalmas...

Debreceni

gazdasági irány iskolát végzett, gazdaságokban nevelkedett,...

Földmivészkolát

végzett, 39 éves, ref. vallású, szorgalmas,...

Gazdatiszt

vagy segédtiszt állás keres szorgalmas, ref.,...

Földmivészkolát

végzett, 31 éves, ref. vallású, szorgalmas,...

Földmivészkolát

végzett, 31 éves, keresztény, szorgalmas,...

Óvadékképes

48 éves, isz. 80 éves gyakorlati, gazdasági irány iskolát...

Földmivészkolát

végzett, 27 éves, keresztény, szorgalmas,...

Ispáni

segédtiszt vagy jobb kuisorai állás keres bármilyen körülményben,...

Földmivészkolát

végzett, közép-korú, ref., nő, kisasszony, józan, szorgalmas...

Szakképzett

ispáni szakirány iskolát végzett, gazdaságokban nevelkedett,...

Földmivészkolát

végzett, 32 éves, ref. vallású, munkálkodó,...

Műveltség

ki jelenleg is gazdasági irány iskolát végzett,...

Számartó

érvényes tapasztalatokkal rendelkező,...

Főgépész

gazdaságnál 11. október 1-1. vagy utólag belépésel,...

Állást

keres fiatal bognár-lombba állást keres, október esetleg január 1-ére...

Műkertes

szakszolgálatot végzett, szakszerű, szorgalmas,...

Számadogazda

alapos ismeretekkel rendelkező, szakszerű, szorgalmas,...

Juhászszámadó

szakszolgálatot végzett, szakszerű, szorgalmas,...

Felsőipariszkolát

végzett, 21 éves fiatal ember, nagyobb gazdasági gépezetnél...

Kertész

nagyobbradalmi október 1-1. belépésel, ki a kertészet minden ágában járja...

Bognár

állást keres október 1-1. belépésel, ki a bognárszakszolgálatot végzett,...

Nős

urassági irás jó biológiai ismeretekkel rendelkező,...

Állatok

Idomított farkaskutyák olcsón kaphatók,...

Bognár

jobb munkaadókat keres, október esetleg január 1-ére...

Úriasszony

biológiai, 27 éves, magyar-német gépész gyártásnál...

Kertész

keres október 1-1. belépésel, ki a kertészet minden ágában járja...

Bognár

állást keres október 1-1. belépésel, ki a bognárszakszolgálatot végzett,...

Nős

urassági irás jó biológiai ismeretekkel rendelkező,...

Idomított

farkaskutyák olcsón kaphatók,...

Keresek

megvételre 100 drb anyabrúkat,...

Farkaskutyatenyészet

Budapest, 1. Márvány utca 1. Gyönyörtűn felelt kölykök eladó. 2988

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

150 drb

anyabrúkat vállalkozásra bérbeadásra,...

VEZESKE

Keresek előkelő vezetőre,...

Borotvas

Budapest, 1. Márvány utca 1. Gyönyörtűn felelt kölykök eladó. 2988

Gözekek

keresek előkelő vezetőre,...

Állatok

Idomított farkaskutyák olcsón kaphatók,...

Keresek

megvételre 100 drb anyabrúkat,...

Farkaskutyatenyészet

Budapest, 1. Márvány utca 1. Gyönyörtűn felelt kölykök eladó. 2988

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

női hátsó, 9 éves, sötét sárga, herélt, nyugodt, biztos. 2728

Dr. SZÁSZ ALFRÉD M-TANÁR LÉPFENE-SERTÉSORBÁNC-SERCEGŐSZÖG-BIPOLÁRIS SEPTIKEMIA-ÉS EREDETI BAROMFI-KOLERA-ELLENES OJTÓANYAGAIT valamint 6909 EGERTYPHUS-TENYÉSZETÉET egerek, mezei egerek (pokók) irtására kizárólagosan BUDAPEST, VII., Erzsébet-Királyné-utja 125. sz. alatti bakteriológiai és ojtóanyagtermelő intézetében egyedül maga termeli. Telefon: József 71-29 Sürgőncim: SZÁSZAL BUDAPEST

Lőszerszám kétféle, használt, olcsón eladó. Buda-pest, Bors-utca 10. 9793

Petroleummotor, alig használt, olcsón eladó. Buda-pest, Bors-utca 10. 9793

Óriási termést nyújtó óriási zabvetésű kapható Budapesti László ár + 75% árban Purgly Jánosnál, Mező-kovácsbánya, Csanak új. 2718

Billenőke melyre bármilyen gépjármű, eladó. Londony, Budapest, Thököly-utca 183. 2738

Cséplőkészleteket, egyedülálló lokomobilokat, cséplőszekrényeket, szalmakazalozókat, szántógépeket és malomgépeket vesz, elad, cserél Király Gyula gépgyár, Budapest, IX., Ráday-u. 24. Közelekek mellett. 5295. Telefon: József 76-79.

Szénát és szalmát préselve vagy lazán, teljes ragorakománnyal szállít legolcsóbb napi áron: Böhm Arnold takarmány-és terménygyárosok Budapest VII., Vörösmarty-utca 20. sz. Telefon: József 41-81. 5872

GAZDASÁGI szakszolgálatot végzett, szakszerű, szorgalmas,...

Eladó

női hátsó, 9 éves, sötét sárga, herélt, nyugodt, biztos. 2728

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Eladó

12 darab tenyészképes, 1 1/2 éves morinó preocoo tenyészök,...

Legjobb gyártmányu egyetemes acélekék, talajmivelőeszközök, egyszerű rosták, darálók, borgazdasági eszközök, gazdasági szekerek stb. és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek, trieurók, szecs kavágók, répavágók, morzsolók, raktáron vannak, azonnal szállíthatók.

A MAGYAR KIRALYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST

Cséplésre BENZINT Őrlésre motorhajtógázolajat

MAYER és MOLLER
OLAJ-, GÉPKENŐCS- ÉS VEGYIPARI GYÁR R.-T.
Budapest, VI. ker., Kövös-utca 42. szám

petróleumot mindennemű gép- és hengerolajokat, gépszirt, kocsikenőcsöket, kátrányfedellemezt és mindennemű kátrányterméket legjobb minőségben, kedvező feltételek mellett szállít:

TELEFONOK: Igazgató és intézők: 75-80. Rendelők: 75-81. Szállítási osztály: 75-82. Készítők: 75-83. Kőolaj raktártelep: Budapest, V. ker., Ipoly-u. 15. sz. V. Visegrádi-u. 54. Telefon: 143-60. Vasúti telephely: 170-54 telephelyszám. Újpesti telephely: 198-66 telephelyszám.

Kiváratra váltányos feltételek mellett fizetési kedvezmény.

BŐRÁRUHÁZ
GÁL MIHÁLY bőrgyár, városi iroda és békiszomályi raktára: Budapest, VI. ker., Lázár-utca 16. szám (Győrház mögött). Telefon Interurbán 130-87

Legelőbb gyári áron ajánl: lézorszármok készítéséhez fokozottan **blankbőröket**, kocsifodál-, bléz- és szilveszter **bőröket**, és hirtőbőröket, **húzó-bőröket**, lakkbőröket, minden méretben, varrósziljakat, speciális, kövével impartált angol, német és belga **bőröket** 5818

Lézorszármok készítéséhez szükséges egyéb anyagok: filz, varróspárgák, vereték, igas és peradés, mindennemű szilgyártó eszközök nagy választékban, legelőbb napi áron

Minden könyv megrendelhető a "Patria" R.-T.-nél Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.

Plombák és fogók 5815
Ujagh Árpád
Budapest, I., Horthy-M.-ut 86

Gépszij
kiváló jó minőségű, minden méretben, varrósziljak, kötősziljak, szirony stb.

a mindenkori legolcsóbb áron **Gál Mihály** gépszijgyár, Budapest, VI. ker., Lázár-u. 16. (Börökház mögött) Telefon Interurb. 130-87

AKKUMULÁTOR modern gazdasági elektromos telepek be- rendezése, eredeti „TUDOR” elemekkel

STEINER VIKTOR, BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-U. 6.
Elsőrangú referenciák. 5828 Telefon: József 134-30.

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. Szőlőkötöző-fonalak.

NAGEL ADOLF zakk- és ponyvagyár és kötőszilgyár Budapest, V. ker., Arany-János-u. 10. Fiókok: Fiume, Zagreb, Triest, Wien — Telefon: 83-22, 30-32, 104-10, 104-00, 117-79. — English: NAGEL

„Westfalia” tejseparatorok
mindennemű teigazdasági eszközök, tej-, vaj- és sajtkészítő telepek berendezése legelőnyösebben

STANGA JÓZSEF teigazdasági, gépkerekesedelmi és műszaki vállalatnál, Budapest, I., Keleti-Károly-u. 26/a. vásárolható. Telefon 188-20.

Tejeskannák gőzölésére és pasteurizálásra alkalmas **engedélymentes gőzkazánokat** gyorsan és jutányosan szállít:

DÁVID és KERTÉSZ KAZÁN- és GÉPGYÁRA
BUDAPEST, VI., AGYAG-UTCA 77. SZ.
TELEFON: 50-17 5868

RABA teherautók
REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.
Telefon: 141-03, 148-77. 5871

CEMENTIPARI GEPEKET
betonigéla, cementtöcsérép, freges betonblokkok, cement- és mozaiklapok, kutygyűrűk, betoncsövek, italóvályuk, kerítésoszlopok és egyéb építványok előállítására gyárt és teljes homokterítésű telepeket és aszfaltpalagáryakat berendez: 5798

SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára
Budapest, X. kerület, Gyömrői-ut 76-78. szám. Villamos Kisepest, Bleha-gyári megálló. Telefon: I. 50-88, 90-34, 40-28.

Árnyak, költségvetések díjmentesen!

SINEK kitérők, fordítókorongok, különféle kisvasuti kocsik és apró anyagok, új és használt állapotban állandóan raktáron

Singer és Társa, Budapest, VI., Figyelő-u. 8/a. Telefon: 195-42

Őszi és tavaszi borsót, szöszösbükkönyt és egyéb gazdasági magvakat a legmagasabb napi áron vásárol:

FÖLDES GYŐZŐ mag- és terménykereskedelmi részvénytársaság,
BUDAPEST, V., ZRINYI-U. 14.
Telefon: 141-10 és 141-16 Sürgönyeim: Földesur Budapest

Csak a minőségű árakra kéretnek mintázott ajánlatok.

Dinamókat, elektromotorokat raktárról azonnal szállít

kastélyok, gazdaságok, világitó- és munkaátviteli telepeit megépíti, használt gépetet a legmagasabb áron vesz és becsereí

Fehér Miklós Gépgyár R.-T. elektromos osztálya 5092
Budapest, V., Váci-ut 80. sz.

Garantáltan tisztán bőrből **munkásbakancs**
legelőbb nagyban árban körvontól cégemnél vásárolható

ARDÓ JÓZSEF munkásbakancs-raktár
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 43. Telefon: 16-34, 5641

Allami Ojtóanyagtermelő Intézet
Budapest, VII., Hungária-ut 244. (Kerepesi-ut közelében)
Vezető: Dr. Schmiedhoffer Gyula, kir. főbakteriológus. Sürgönyeim: Államotló Budapest Telefon: Jász, 89-52

Termel: Preisz-féle lépfene-, sertésorbánc- és sercegőszög-ellenes ojtóanyagokat, speciális sorozatos ojtóanyagot tulcros lépfenefertőzés esetén. Dr. Schmiedhoffer-féle baromfikoleravakcinát és élőcsírás abortusvakcinát, továbbá **vérsavókat:** lépfene, sertésorbánc, bipoláris szeptikémia, mirigykór, baromfi- és sertésdifteria, valamint coli-parathypusinfekció ellen. — Bakteriológiai vizsgálátókat az intézet díjmentesen végez. 5884

Gazdasági építkezésekhez **lakatosmunkákat** készít és raktáron tart 5161

FARKAS és TÁRSA lakatosárnygyár
Budapest, VI., Lehel-u. 8. Telefon: 82-70

Bőrbutor- különlegességet, gobelin-fauteuilok, Ebédőszéket állandó raktára és készítése

KENDI SÁNDOR párnázott butorok speciális műhelye
Budapest, IV., Korona-utca 1. sz.
Telefon: 74-74 6056

Szuperfoszfátműtrágyát, kálitrágyasót, etetési célokra alkalmas **takarmányesontlisztet** (Präcipitat) a legjutányosabb napi áron és kedvező feltételek mellett szállítunk.

Gazdák sziveskedjenek árajánlatot kérni!

ELSŐ PESTI SPÓDIUM-ÉS ENYVGYÁR R.-T. Műtrágya-osztálya
Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 22. szám
Telefon: 190-01 6092